

MEMO van college aan de raad

datum : 6 november 2012
aan : Raad
van : College
onderwerp : Jaarverslag 2011 SOVON

Inleiding

De Berger Scholengemeenschap (BSG) valt onder SOVON. De gemeente hoeft het jaarverslag niet goed te keuren, maar dient er wel kennis van te nemen. In 2011 zijn namelijk nieuwe statuten van kracht geworden, waarbij een Raad van Toezicht het College van Bestuur controleert en de jaarstukken goedkeurt.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het openbaar onderwijs en daarnaast kan zij financieel worden aangesproken door SOVON, wanneer deze in problemen zou komen. Ook bij ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet is de gemeente bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de school en om de stichting te ontbinden.

Financiële analyse jaarverslag

Het boekjaar 2011 is met een positief resultaat afgesloten van bijna € 400.000,-. Er was een negatief resultaat begroot. Door een personeelsstop en door geen bedrag op te nemen in de begroting 2012 voor nieuw beleid zijn de uitgaven onder controle gekomen. Wel is ingeteerd op de reserves. De verwachting is dat in 2012 dat de reserves weer worden aangevuld.

Onderwijsprestaties

SOVON scoort goed: de slagingspercentages voor zowel VWO, HAVO, VMBO TL, VMBO kader als VMBO BBL van alle scholen samen zijn boven het landelijk gemiddelde. Ook de instroom van leerlingen is gegroeid van 1215 in 2010 naar 1297 in 2011. De instroom bij de BSG is gestegen van 131 naar 143.

Leerlingenkrimp

Het basisonderwijs in onze gemeente heeft last van een dalend leerlingenaantal met name in groep 1 en groep 2. De middelbare scholen hebben hier nog geen last van, dat zal pas vanaf 2020 gebeuren, wanneer de huidige basisschoolleerlingen van groep 1 naar de middelbare school gaan. De leerlingenprognose van het Regionaal Plan Onderwijshuisvesting van de middelbare scholen in de regio Noord-Kennemerland gaan uit van stabilisatie van het aantal leerlingen tot 2018.

Renovatieaanvraag BSG

In het jaarverslag wordt ook gesproken over een aanvraag voor levensduurverlengende renovatie bij de BSG bij onze gemeente. Op basis van de Verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs kan de gemeente alleen een normvergoeding toekennen als er sprake is van de noodzaak tot vervangende nieuwbouw; renovatie is geen voorziening onderwijshuisvesting. Asset BV heeft in opdracht van de gemeente een gebouwtechnisch onderzoek gedaan naar de noodzaak tot vervangende nieuwbouw. Dit rapport vormt de basis voor een bestuurlijk overleg en afhandeling van deze aanvraag in de loop van het jaar.

Jaarverslag 2011

27 april 2012

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Doel van de SOVON	3
2.1	Missie en visie	3
3.	Beleid, kernactiviteiten, producten en diensten, geografische gebieden en afnemers	3
4.	Juridische structuur, interne organisatie, personele bezetting en verslag rvt.....	5
5.	Gevoerd beleid in 2011	7
5.1	Leerlingaantal.....	7
5.2	Ziekteverzuim personeel	9
5.3	Weerstandsvermogen	11
5.4	Het Van der Meij College	12
5.5	Onderwijsprestaties: slaagpercentage en examenresultaten.....	12
5.6	Onderwijsprestaties: rendement onderbouw en onvertraagd naar diploma	14
5.7	Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken	15
5.8	Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg: onderwijstijd	15
5.9	Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg: ouderbijdrage en sponsoring.....	16
5.10	Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden).....	16
5.11	Interne beheersing en toezicht: governance	17
5.12	Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact: convenant voortijdig schoolverlaten	17
5.13	Het gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag	17
5.14	Afhandeling van klachten	18
6.	Huisvesting.....	19
7.	Toegankelijkheid van de scholen.....	20
8.	Het toelatingsbeleid	20
9.	De samenwerkingsverbanden	20
10.	Internationalisering	21
11.	Onderzoeksbeleid.....	21
12.	Horizontale verantwoording	21
13.	Sociaal jaarverslag	21
14.	Toelichting financiële situatie SOVON.....	27
14.1	Exploitatieresultaat en reserves	27
14.2	Baten en lasten	28
14.3	Formatie	29
14.4	Kengetallen.....	29
14.5	Treasury beleid	30
14.6	Toekomstparagraaf.....	30
15.	Jaarrekening.....	31
15.1	Balans per 31 december 2011	31
15.2	Staat van baten en lasten over 2011	32
15.3	Kasstroomoverzicht over 2011	33
15.4	Toelichting behorende bij de jaarrekening 2011	34
16.	Overige gegevens	47
16.1	Controleverklaring.....	47
16.3	Gebeurtenissen na balansdatum	50
16.4	Samenwerkingsverbanden VO/BVE en overige instellingen	50
Bijlage C2	Bestemming van het exploitatiesaldo	51

1. Inleiding

Dit is het vierde jaarverslag van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (SOVON) volgens de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving zoals deze zijn vastgelegd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In dit jaarverslag zijn de inhoudelijke en financiële resultaten gecombineerd tot één schoolbestuurlijk jaarverslag. In overleg met de ouder- en leerlinggeleding van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is besloten op dezelfde wijze te rapporteren als over de jaren 2008, 2009 en 2010.

2. Doel van de SOVON

2.1 Missie en visie

De missie is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Stichting op 12 oktober 2001. Samengevat luidt deze:

Het onderwijs van onze Stichting wordt gekenmerkt door algemene toegankelijkheid, diversiteit en kwaliteit. Samen met het tonen van respect in de omgang met elkaar vormt dit de basis voor betrokkenheid en wederzijds begrip. Wij respecteren verschillen in levensbeschouwelijke, culturele en sociale achtergrond, alsmede seksuele geaardheid.

De missie is vertaald naar de volgende vijf bovenschoolse kaders:

Het onderwijs heeft een dubbele taakstelling van kennisoverdracht en van vorming in waarden en normen, waarbij verschillen in levensbeschouwelijke, culturele en sociale achtergrond alsmede seksuele geaardheid gerespecteerd worden.
De scholen profileren zich actief waardoor zij verschillen in onderwijsaanbod, visie, pedagogisch-didactisch klimaat en activiteiten teneinde tegemoet te komen aan de behoeften van zoveel mogelijk leerlingen.
Elke leerling krijgt door de breedte van het onderwijsaanbod en de hoge kwaliteit van het onderwijs de garantie om zich te ontwikkelen en om optimale leerresultaten te behalen.
De scholen bieden de garantie tezamen voldoende openbaar voortgezet onderwijs in de regio in stand te houden en voeren derhalve een beleid waardoor dit gerealiseerd kan worden.
De scholen dragen zorg voor een efficiënte inzet van de beschikbare middelen en een transparante verantwoording daarvan.

Met deze missie, aangevuld met de bovenschoolse kaders, is duidelijk geworden waar we voor staan.

3. Beleid, kernactiviteiten, producten en diensten, geografische gebieden en afnemers

Het meerjarig beleid van de SOVON is vastgelegd in het strategisch beleidsplan 2009-2012 waarvan 2011 het derde uitvoeringsjaar was. De twee belangrijkste speerpunten zijn het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs en het verbeteren van de huisvesting.

De SOVON kent slechts één kernactiviteit: het verzorgen van openbaar voortgezet onderwijs voor leerlingen vanaf ongeveer 12 jaar tot ongeveer 18 jaar. Het voortgezet onderwijs sluit aan op het basisonderwijs en bereidt voor op het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger beroepsonderwijs of de universiteit of - in een enkel geval - op werk.

Volgens de wet op het voortgezet onderwijs zijn er verschillende scholen voor voortgezet onderwijs: scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo), scholen voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (havo en mavo), scholen voor voorbereidende beroepsonderwijs (vbo) en scholen voor praktijkonderwijs (pro). Het vwo wordt onderscheiden in gymnasium en atheneum waarbij het verschil wordt gemaakt tussen het wel of niet mogen aanbieden van de klassieke talen Latijn en Grieks. Scholen voor mavo worden ook wel scholen voor de theoretisch leerweg van het vmbo genoemd omdat in brede scholengemeenschappen hiermee wordt aangesloten bij de gemengde, de kaderberoepsgerichte en de basisberoepsgerichte leerwegen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo). In terminologie blijft alleen de havo, wat in principe voorbereidend hoger beroepsonderwijs is, achter. De mavo beleeft als naam weer een comeback.

Tabel 1. Typen Onderwijsaanbod per school

School	Gymn.	Athen.	HAVO	VMBO-tl	VMBO-gl	VMBO-kb/bb	Lwoo	Praktijk
De Polsstok								
De Viaan								
Willem Blaeu								
Wiringherlant								
Stedelijk Dalton								
Huygens College								
BSG								
Murmellius Onderwijs								

Het schema hierboven toont alle onderwijstypen die gegeven worden op de acht verschillende scholen onder bestuur van de Stichting. Het aanbod is breed en de scholen variëren van categoriaal tot (brede) scholengemeenschappen. De meest gegeven typen onderwijs zijn atheneum, havo en vmbo-tl (op vijf van de acht scholen). Uniek is het Praktijkonderwijs van De Viaan (nieuwe naam voor de Rein Abrahamsschool) en De Polsstok. Op de vier brede scholengemeenschappen Willem Blaeu, Stedelijk Dalton College Alkmaar, Huygens College en Wiringherlant wordt ook leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) aangeboden. Naast het aanbod aan reguliere opleidingsmogelijkheden met verschillende pedagogisch-didactische concepten, is er op een aantal scholen nog een aanbod aan een specifieke groep leerlingen.

- Het Willem Blaeu is een Topsport Talent School (voorheen LOOT) en verzorgt daarnaast TweeTalig Onderwijs (TTO) in vwo en havo, in dit geval Engels als tweede taal.
- Het Stedelijk Dalton College Alkmaar heeft speciale muziek- en theaterklassen in het vwo/havo en dansklassen op het vmbo. De school is erkend door de Dalton Vereniging en is tevens een erkende bejaafdheidsprofielschool.
- Het Huygens College heeft een (aflopende) traditie in het Montessorionderwijs.

Elke school heeft hiermee ook een eigen invalshoek en doelgroep.

Geografische gebieden

De scholen van de SOVON staan in de gemeenten Alkmaar (vijf), Bergen (een), Heerhugowaard (een) en Wieringermeer (een) zodat de geografische spreiding groot is wat op onderstaande kaartje is te zien. De vier gemeenten maken deel uit van twee verschillende samenwerkingsverbanden in de provincie Noord-Holland.

Afnemers

De afnemers van ons product onderwijs zijn de 5990 leerlingen en hun ouders/verzorgers. De afnemers van ons product 'schoolverlater met een diploma' zijn de scholen voor middelbaar beroepsonderwijs, de hogescholen en de universiteiten waar onze 1047 geslaagden van 2011 hun onderwijsloopbaan vervolgen.

4. Juridische structuur, interne organisatie, personele bezetting en verslag rvt

De SOVON is een openbare stichting ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs. De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Wieringermeer hebben de instandhouding van de openbare school of scholen voor voortgezet onderwijs overgedragen aan de stichting. De stichting kent een college van bestuur en een raad van toezicht.

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2011 bestond uit de volgende leden die allen zijn benoemd door de raad van de gemeente Alkmaar:

- mevrouw mr. A.J. van der Veen, voorzitter sinds 1 januari 2011, lid op voordracht van de oudergeleding van de GMR sinds 1 januari 2011
- de heer L.A. Pannekeet, lid op voordracht van de oudergeleding van de GMR sinds 1 januari 2011
- de heer dr. J. Talsma, lid op voordracht van de GMR sinds 1 januari 2011
- de heer E.C. Volkers, lid op voordracht van de raad van toezicht sinds 1 januari 2011
- mevrouw M. de Rijke-Roest, lid op voordracht van de raad van toezicht sinds 1 januari 2011

De raad van toezicht heeft per 1 januari 2011 een eenhoofdig college van bestuur benoemd dat bestaat uit de heer dr. R.A. Gase, voorzitter van het College van Schoolleiders sinds 1 januari 1995 en algemeen directeur van de SOVON sinds 1 juni 2001. Het college van bestuur is het bevoegd gezag in de zin van de wet.

De leden van de raad van toezicht worden niet bezoldigd, maar kunnen aanspraak maken op vacatiegeld per bijgewoonde vergadering. Bij de bepaling van de hoogte van het vacatiegeld wordt aangesloten bij de regeling vergoeding voor gemeentelijke commissieleden voor het bijwonen van vergaderingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor gemeenten met een inwoneraantal tussen de 50.000 en 100.000. De vergoeding per vergadering bedroeg in 2011 volgens deze regeling € 91,17.

De leden van de raad van toezicht zijn allen lid geworden van de Vereniging van toezichthouders in het onderwijs (VTOI). De VTOI ontwikkelt zich als werkgeversvereniging en daarmee als partij die een CAO kan afsluiten. Zo wordt het mogelijk om een landelijke CAO voor bestuurders in het voortgezet onderwijs af te sluiten, wat noodzakelijk is omdat de bestuurder op zijn beurt werkgever is van al het personeel dat in dienst is van de stichting. Er moet nog e.e.a. worden vastgelegd om een geldende CAO voor schoolbestuurders te krijgen, maar de richting is duidelijk. De raad van toezicht heeft zich reeds gebonden aan de door de VTOI met de vereniging van schoolbestuurders in het voortgezet onderwijs gemaakte afspraken.

De raad van toezicht heeft 5 maal vergaderd, alle keren voltallig. Geen vergadering is verdaagd omdat er te weinig bestuursleden aanwezig waren om besluiten te kunnen nemen.

Belangrijke onderwerpen

De raad van toezicht heeft een jaarlijkse cyclus. Elke vergadering wordt de financiële rapportage van de bestuurder besproken. Elk jaar keurt de raad van toezicht het jaarverslag (w.o. de jaarrekening) goed.

De raad van toezicht heeft zich verder bezonnen op de taken, de werkwijze en de positie ten opzichte van het college van bestuur en ten opzichte van de verantwoordelijke schoolleiders. Dit is uitgewerkt en vastgelegd in het Bestuursreglement dat is vastgesteld door de raad van toezicht. In het Bestuursreglement o.a. staan de werkwijze van het College van Bestuur, de wijze waarop het intern toezicht wordt uitgeoefend door de Raad van Toezicht, de taken en bevoegdheden van de schoolleider, de werkwijze van het College van Schoolleiders en de wijze waarop de SOVON omgaat met bezwaarschriften en klachten.

De raad van toezicht heeft kennis genomen van de financiële positie van de SOVON en de liquiditeitsvraagstukken die spelen. Aanvankelijk is toestemming gegeven om hiervoor een lening af te sluiten met garantstelling door de gemeente Alkmaar, maar naar later bleek is schatkistbankieren een betere oplossing en daarvoor is gekozen. Alleen al het verschil in rentepercentage tussen de twee kredietfaciliteiten levert op termijn een besparing op van enkele tonnen.

De raad van toezicht heeft kennis genomen van de tussenrapportage over de onderwerpen van het strategisch beleidsplan 2009-2012 en heeft vastgesteld dat veel doelen reeds in 2011 zijn gerealiseerd. Vooral op het ge-

bied van de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen, zoals deze wordt benaderd door de inspectie van het onderwijs, zijn grote vorderingen gemaakt.

De gekozen bestuursvorm voor het samen met het bestuur van de csg Jan Arentsz gevormde Van der Meij College is ook dit jaar de facto gehandhaafd hoewel deze de jure niet mogelijk is omdat het Van der Meij College, waar immers slechts onderwijs wordt gegeven in de twee hoogste leerjaren van het beroepsgerichte voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, volgens het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen geen school is in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs. Het is een verzameling van drie nevenvestigingen van drie scholen. Er kon worden gekozen voor deze praktische oplossing omdat het bestuur van het Van der Meij College wordt gevormd door de twee bestuurders van de beide schoolbesturen. Dit jaar is opnieuw met het ministerie overleg gevoerd om enkele praktische zaken efficiënter te kunnen regelen. Het blijft echter een constructie met haken en ogen.

Alkmaar, 27 april 2012

Namens de Raad van Toezicht.
mevrouw mr. A.J. van der Veen, voorzitter

Contacten met stakeholders

De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Wieringermeer zijn belangrijke stakeholders voor de SOVON. Niet alleen zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de huisvesting van het voortgezet onderwijs, maar juist als openbare scholen hebben wij te maken met de (plaatselijke) overheid omdat de overheid moet zorgen voor voldoende openbaar onderwijs (artikel 67 van de Wet op het voortgezet onderwijs). De bestuurder heeft de volgende contacten gehad met de verschillende gemeenten.

Gemeente Alkmaar

Vier keer per jaar neemt de bestuurder deel aan het op overeenstemming gerichte overleg met het bestuur van de gemeente Alkmaar. De bestuurder zit tevens in de agendacommissie van dit overleg, waaraan alle besturen van basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente deelnemen. De bestuurder voert dit overleg namens de vijf in Alkmaar gevestigde scholen van de SOVON. Aan de orde komen alle onderwerpen die op het niveau van de gemeente spelen, zoals huisvestingsvraagstukken, de vakantieregeling en onderwijsachterstandenbeleid.

Jaarlijks neemt de bestuurder deel aan het overleg dat de wethouder apart heeft met de bestuurders van de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente. Tijdens die bijeenkomst kan nader worden ingegaan op de specifieke vraagstukken die spelen voor het voortgezet onderwijs.

Drie keer per jaar neemt de bestuurder deel aan overleg van bestuurders van scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Noord-Kennemerland met de wethouder die dan meerdere gemeenten vertegenwoordigt. Aan de orde komen onderwerpen die op het niveau van de regio spelen zoals het project Voortijdig Schoolverlaten en het Convenant Schoolveiligheid.

Gemeente Heerhugowaard

Vier keer per jaar neemt de rector van het Huygens College namens de bestuurder deel aan het op overeenstemming gerichte overleg met het bestuur van de gemeente Heerhugowaard. Aan dit overleg nemen alle besturen van basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente deel. Aan de orde komen alle onderwerpen die op het niveau van de gemeente spelen, zoals huisvestingsvraagstukken, de vakantieregeling en onderwijsachterstandenbeleid.

In 2011 heeft er vier keer overleg plaatsgevonden tussen de bestuurder en de wethouder in de stuurgroep nieuwbouw voor De Polsstok en het Huygens College.

Gemeente Wieringermeer

Vier keer per jaar neemt de rector van de rsg Wieringermeer namens de bestuurder deel aan het op overeenstemming gerichte overleg met het bestuur van de gemeente Wieringermeer. Aan dit overleg nemen alle besturen van basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente deel. Aan de orde komen alle onderwerpen die op het

niveau van de gemeente spelen, zoals huisvestingsvraagstukken, de vakantie-regeling en onderwijsachterstandenbeleid.

In 2011 heeft er vier keer overleg plaatsgevonden tussen de bestuurder en de wethouder in de stuurgroep nieuwbouw voor de rsg Wiringherlant.

Gemeente Bergen

Vier keer per jaar neemt de rector van de Berger Scholengemeenschap namens de bestuurder deel aan het op overeenstemming gerichte overleg met het bestuur van de gemeente Bergen. Aan dit overleg nemen alle besturen van basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente deel. Aan de orde komen alle onderwerpen die op het niveau van de gemeente spelen, zoals huisvestingsvraagstukken, de vakantie-regeling en onderwijsachterstandenbeleid.

In 2011 is er daarnaast twee keer overleg geweest van de bestuurder en de rector van de Berger Scholengemeenschap met de wethouder waarbij het voornamelijk ging om specifieke huisvestingsproblemen.

Naast overleg met de verschillende gemeenten is ook het overleg met de andere besturen van scholen voor voortgezet onderwijs van belang. Deze bestuurders zijn collega's en concurrenten. De bestuurder van de SOVON participeert in de volgende overleggen binnen de regio.

Samenwerkingsverband

In de regio Noord-Holland-Noord zijn twee samenwerkingsverbanden VO-SVO waarin de SOVON participeert: het samenwerkingsverband Noord-Kennemerland en het samenwerkingsverband Regius College/Clusius College/rsg Wiringherlant. De bestuurder is voorzitter van het bestuur van het eerste samenwerkingsverband en heeft bijna dagelijks overleg met de directeur. De ontwikkelingen rond de invoering van Passend Onderwijs vragen veel aandacht en tijd.

Regionaal Arrangement

Als uitvloeisel van het Regionaal Arrangement Noord-Kennemerland is rond de aansluiting voorbereidend beroepsonderwijs-middelbaar beroepsonderwijs een overlegplatform ontstaan waarin de SOVON participeert. Hier worden afspraken gemaakt om de doorstroming van leerlingen van de ene onderwijssoort (vmbo) naar de andere (mbo) te bevorderen en te vergemakkelijken. Een dergelijk overleg vindt ook plaats in de Noordkop en daarin participeert de rsg Wiringherlant.

5. Gevoerd beleid in 2011

Het verslagjaar 2011 was de derde jaarschijf van het strategisch beleidsplan 2009-2012. In de eerste jaarverslaggeving werden de drie hoofddoelen van het strategisch beleidsplan 2005-2008 als eerste besproken: stabiliseren marktaandeel, verlagen ziekteverzuim en opbouwen weerstandsvermogen. Die opbouw volgen we ook dit jaar. Daarna volgen de speerpunten uit het huidige strategische beleidsplan: verhoging kwaliteit onderwijs en verhoging kwaliteit huisvesting. Daarnaast heeft 2011 in het teken gestaan van het compenseren van het negatieve resultaat dat de SOVON in 2010 heeft behaald. Er zijn maatregelen genomen en er is een systeem van directe terugkoppeling naar schoolleiders geïmplementeerd. Hierdoor zijn uitgaven - waaronder ook de personele uitgaven - beter onder controle gebracht. De genomen maatregelen hebben het beoogde effect gehad.

5.1 Leerlingaantal

Het totaal aantal leerlingen op de scholen van de SOVON is het afgelopen jaar stabiel gebleven. Op enkele scholen is sprake van krimp van het aantal leerlingen. De oorzaak daarvan is de terugloop van het aantal leerlingen in Alkmaar Zuidwest en Bergen. Dit kunt u zien in onderstaande tabel.

Tabel 2. Aantal leerlingen

School	Uitstroom per 31 juli ¹				Instroom 1 oktober ²				Totaal 1 oktober			
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
osg Willem Blaeu	267	215	244	233	198	143	164	195	1233	1121	1049	1010
BSG	168	163	161	158	164	144	131	143	897	889	852	811
rsg Wiringherlant	223	217	201	209	199	188	213	232	1023	991	996	1029
De Viaan	38	42	58	46	54	29	52	57	234	233	232	253
Stedelijk Dalton	181	227	219	206	266	184	219	269	1146	1082	1093	1137
De Polsstok	26	26	23	34	30	32	32	32	139	145	141	144
Huygens College	175	177	151	134	133	157	214	167	746	710	762	773
Murmellius	98	100	105	107	170	170	190	184	799	824	834	833
Totaal	1176	1167	1160	1127	1214	1047	1215	1279	6217	5995	5959	5990

Examen 2011

Het aantal leerlingen dat examen heeft gedaan, is de afgelopen jaren gestegen van 1099 (2004) naar 1137 (2011). Het aantal geslaagde leerlingen is de afgelopen jaren gestegen van 1020 (2004) naar 1047 (2011). Deze stijging van aantallen leerlingen geldt niet voor alle schoolsoorten. Hieronder wordt weergegeven het aantal eindexamenkandidaten per schoolsoort van de afgelopen zes schooljaren.

Tabel 3. Leerlingaantallen per schooltype

	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Vwo	256	286	283	274	300	273
Havo	315	285	356	334	332	324
vmbo(t)	289	324	341	320	269	309
vmbo(k)	101	101	112	132	155	138
vmbo(b)	161	118	132	141	126	93

Hieronder zijn dezelfde aantallen weergegeven als percentages van het totale aantal eindexamenleerlingen.

Tabel 4. percentages per schooltype

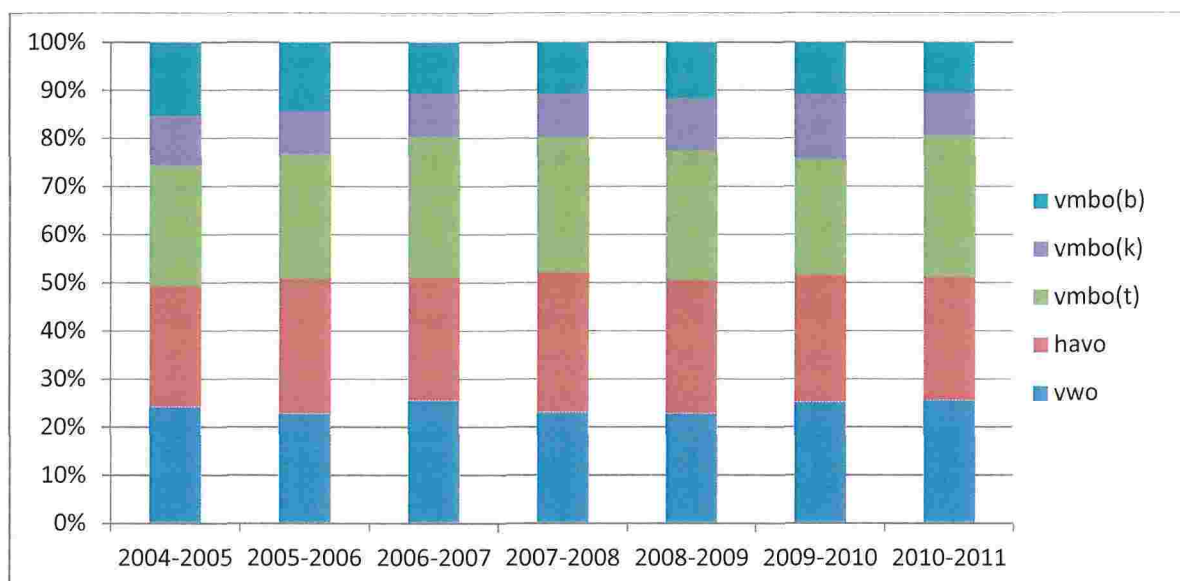
	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011		2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Vwo	22,82	25,67	23,12	22,81	25,38	24,01	vwo+havo	50,89	51,26	52,21	50,62	53,47	52,51
Havo	28,07	25,58	29,08	27,81	28,09	28,50							
vmbo(t)	25,76	29,08	27,86	26,64	22,76	27,18	vmb-t	25,76	29,08	27,86	26,64	22,76	27,18
vmbo(k)	9,00	9,07	9,15	10,99	13,11	12,14							
vmbo(b)	14,35	10,59	10,78	11,74	10,66	8,18	vbo	23,35	19,66	19,93	22,73	23,77	20,32
Totaal	100	100	100	100	100	100	Totaal	100	100	100	100	100	100

¹ Uitstroom aan het einde van de schoolloopbaan met diploma

² Instroom in de eerste klas

Er is sprake van een verschuiving tussen de verschillende schoolsoorten. Het percentage leerlingen in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo is gedurende een aantal jaren gedaald, maar de dalende tendens vanaf 2004-2005 heeft in 2006-2007 de bodem bereikt waarna stabilisatie is opgetreden. De leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg zijn 'doorgeschoven' naar de kaderberoepsgerichte leerweg en niet naar het praktijkonderwijs, want daar is het leerlingaantal stabiel gebleven. De kaderberoepsgerichte leerweg en de theoretische leerweg lijken de laatste jaren communicerende vaten. Het percentage leerlingen in de theoretische leerweg is eerst gestegen van 25,76% naar 29,08% en vervolgens gedaald naar de huidige 22,76% van vorig jaar om nu te stijgen naar ongeveer 30%. De landelijke verdeling in het aantal geslaagde leerlingen in het voortgezet onderwijs is, volgens de meest recente cijfers (schooljaar 2009-2010³) van het ministerie van OCW als volgt: vwo: 19,9%, havo 23,7% en vmbo: 56,4%. Grofweg kan dan ook worden gesteld dat 44% van de leerlingen onderwijs volgt op de havo en het vwo en 56% op het vmbo. Landelijk is nog een andere tendens te zien: steeds meer leerlingen volgen hoger algemeen vormend onderwijs. Dit is zichtbaar in het materiaal van het Centraal Bureau voor de Statistiek waar is te zien dat het percentage leerlingen havo in leerjaar 3 t/m 5 t.o.v. de totale populatie voortgezet onderwijs gestadig klimt van 15,6% in 2008-2009 via 15,9 in 2009-2010 naar 16,1 in 2010-2011⁴. De SOVON is sterker in het algemeen vormend onderwijs (vwo, havo en vmbo-t/mavo) vertegenwoordigd dan in het beroepsonderwijs (vmbo-kb en vmbo-bb). In onderstaande grafiek is dat in beeld gebracht.

Grafiek 1.

In bovenstaande grafiek is te zien dat het percentage leerlingen binnen de SOVON dat een beroepsgerichte opleiding (vmbo(b) + vmbo(k)) heeft gekozen de afgelopen zes jaar eerst is gedaald, vervolgens weer is gestegen, maar het afgelopen jaar weer is gedaald tot minder dan 20%. Het percentage leerlingen dat examen heeft gedaan in het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs beweegt zich tussen de 23% en 26%. Het percentage havoleerlingen is in de afgelopen vier jaar gestegen van 25 naar maximaal 29% en vervolgens weer gedaald naar de huidige 25,6%.

5.2 Ziekteverzuim personeel

Het ziekteverzuim in het kalenderjaar 2011 bedroeg 4,84%, een daling met bijna 20% t.o.v. 2010.

Landelijke cijfers voor het ziekteverzuim in het voortgezet onderwijs laten het volgende zien:

³ CBS statistieken onderwijs geslaagden 2009-2010

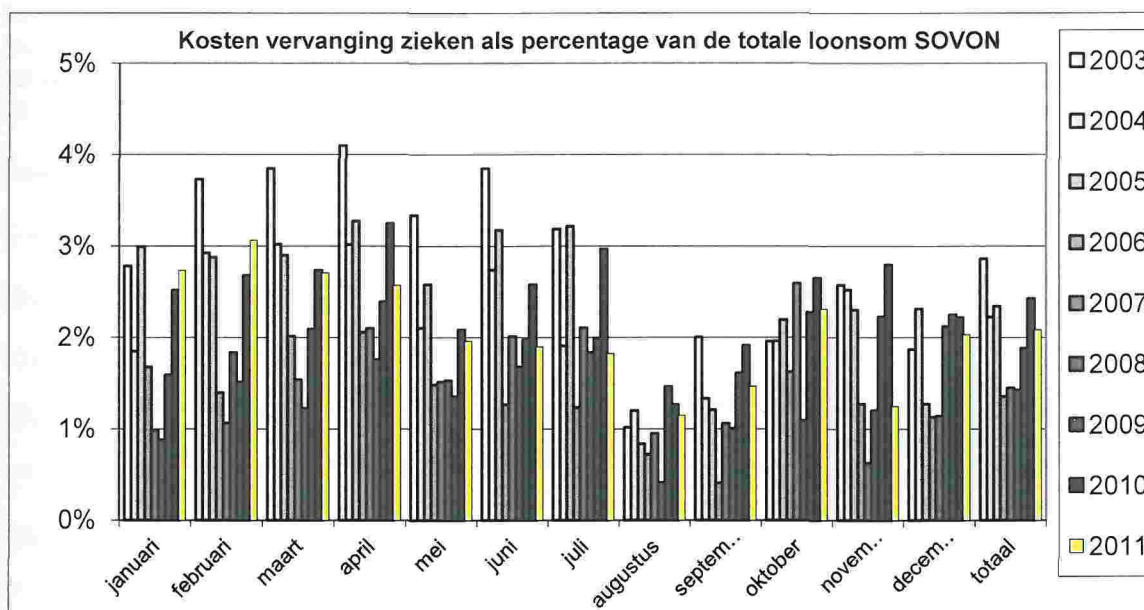
⁴ <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80040NED&D1=0,3,6-8,14-15,19-21,49,55,57-59,61-64,69-70,72-74,76-79,84&D2=0&D3=0&D4=0-1,3-4,1&D5=1&D6=0&D7=4-6&HDR=G4,G5,G1,G2,G3,G6&STB=T&VW=T>

Tabel 5. Ziekteverzuimpercentage van de SOVON vergeleken met landelijke kengetallen

Jaar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Landelijk	7,03	6,11	5,57	5,38	4,98	5,1 ^b	5,10 ^b	5,20 ^c	4,9 ^d	
SOVON	7,23	8,02	7,46	6,74	4,84	4,44	4,52	5,47	6,03	4,79

De landelijke getallen worden berekend volgens een vaststaande afspraak waarbij de ziekteperiode vóór 1 januari 2010 buiten beschouwing wordt gelaten. Tot het vorige verslagjaar (2010) hebben wij het totale ziekteverzuim - dus ook van personeelsleden die langer dan een jaar ziek waren - gerapporteerd, waardoor wij te hoog uitkwamen in relatie tot de landelijke gegevens. In 2010 bedroeg het ziekteverzuim 6,03% inclusief de langdurig zieken en 4,47 procent exclusief de zieken die langer dan een jaar afwezig zijn geweest. Dat laatste getal moet worden afgezet tegen het landelijk gemiddelde van 4,9 waar wij dan nog steeds onder blijven. Ook in 2011 is het ziekteverzuimpercentage van de SOVON berekend inclusief de personeelsleden die tot twee jaar ziek zijn. Naar verwachting zal ook het landelijke kengetal⁹ inclusief de langdurig zieken worden berekend. De SOVON had in het schooljaar 2001-2002 een ziekteverzuim van 11,60% en lag daarmee ver boven het landelijk gemiddelde. Het terugbrengen van het ziekteverzuim is daarna speerpunt van beleid geworden en het resultaat daarvan is dat het ziekteverzuim van de SOVON na 2005 onder het landelijk gemiddelde van het voortgezet onderwijs is gekomen en in 2008 is gestabiliseerd op 4,5%. Het doel was op of onder het landelijk gemiddelde uit te komen en de SOVON is daarin geslaagd. Helaas is daarna het ziekteverzuim gestegen. In onderstaande grafiek, waarin de gedeclareerde kosten zijn afgezet tegen de totale personeelskosten, is goed te zien hoe de gedeclareerde kosten zich hebben ontwikkeld: na het schooljaar 2001-2002 heeft zich ook hier een daling voorgedaan tot 2006, vervolgens een stabilisering van drie jaar waarna de kosten weer zijn gestegen. SOVON betaalt de vervangers sinds 1 januari 2006 zelf. Op grond van het verleden is daarvoor geld opgenomen in de begroting. De uitgaven bedroegen in 2011 € 745.700 en zijn daarmee ruim onder het voor 2011 begrote bedrag van € 949.200 gebleven. De daling in het ziekteverzuim met 20% heeft zich vertaald in een daling van de kosten voor vervanging met ruim 21%.

Grafiek2.

⁵ Bron: Nota Werken in het onderwijs 2009, Ministerie OCW september 2008

⁶ Bron: Nota Werken in het onderwijs 2010, Ministerie OCW pagina 98

⁷ Bron: Nota Werken in het onderwijs 2011, Ministerie OCW pagina 34

⁸ Bron: Nota Werken in het onderwijs 2012, Ministerie OCW pagina 80

⁹ Landelijke kengetallen zijn nog niet beschikbaar

In bovenstaande grafiek is ook goed te zien dat de kosten voor vervanging, uitgedrukt in een percentage van de totale loonkosten, in 2009 en 2010 sterk zijn gestegen, maar in 2011 weer zijn gedaald.

Niet in alle leeftijdscategorieën is het ziekteverzuim gelijk. In het verslagjaar 2011 was het ziekteverzuim in de leeftijdscategorie 0-24 jaar ruim beneden gemiddeld (4,79), waarna het in elke volgende leeftijdscategorie stijgt naar de leeftijdscategorie vanaf 55 jaar, zoals hieronder is te zien. Uiteraard is zwangerschaps- en bevalingsverlof buiten deze cijfers gehouden. In alle leeftijdscategorieën is het ziekteverzuim gedaald. In onderstaande tabel is met een kleur aangegeven welke leeftijdscategorie in dat jaar het hoogste percentage ziekteverzuim kende. Het gebruikte programma laat niet toe dat de categorie 55 jaar en ouder wordt gesplitst.

Tabel 6. Gemiddeld percentage ziekteverzuim.

Leeftijden	0-24	25-34	35-44	45-54	55-59	Vanaf 60
SOVON 2004-2005	0,96	7,57	5,67	7,38	9,89	10,67
SOVON 2005-2006	2,10	6,28	4,65	5,14	6,73	8,87
SOVON 2006-2007	1,27	6,79	3,59	4,46	4,89	4,45
SOVON 2007	0,92	5,84	3,30	4,26	6,09	3,36
SOVON 2008	1,7	5,05	4,09	3,54	6,84	5,44
SOVON 2009	1,97	4,37	3,92	4,76	6,90	10,42
SOVON 2010	3,08	4,33	4,97	5,17	6,97	11,42
SOVON 2011	1,51	2,87	5,45	3,40	6,34	

Uit onze databestanden wordt ook duidelijk dat er niet alleen veel personeelsleden kort ziek zijn, maar ook veel zeer langdurig, d.w.z. langer dan een jaar. Dat verklaart ook het grote verschil tussen de twee verzuimcijfers.

Naast het percentage ziekteverzuim is er nog een indicator die iets zegt over het werkklimaat op onze scholen: het percentage personeelsleden dat zich in een jaar **niet** heeft ziek gemeld, ook niet voor één of twee dagen. Dit percentage is de laatste jaren gedaald, vorig jaar gestegen, maar in het verslagjaar weer verder gedaald.

Tabel 7. Gemiddeld percentage niet-ziekgemelden

Leeftijden	0-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-99	Totaal
SOVON 2007	60,32	35,65	36,15	34,04	38,07	50,00	38,28
SOVON 2008	63,64	41,91	35,50	28,53	32,18	38,37	35,85
SOVON 2009	44,30	35,77	27,49	35,55	28,98	43,00	34,44
SOVON 2010	48,70	37,84	35,12	37,74	31,66	45,45	37,67
SOVON 2011	46,51	28,87	31,82	28,38	31,20		31,03

5.3 Weerstandsvermogen

In het strategisch beleidsplan 2005-2008 is opgenomen dat de SOVON in staat moet zijn ernstige financiële tegenvallers op te vangen zonder dat draconische maatregelen moeten worden genomen als het niet betaalbaar stellen van salarissen van personeelsleden. Een 'buffer' van ongeveer € 2,5 miljoen werd gewenst geacht. Dit bedrag volstaat om het personeel twee maanden te kunnen doorbetalen. Het begrip 'buffervermogen' is

weer verdwenen uit het financiële taalgebruik en ingewisseld voor het begrip 'weerstandsvormogen'. Onder 14.4 wordt hierop in dit verslag ingegaan. Het is nu een vast kengetal geworden in de financiële verslaglegging.

5.4 Het Van der Meij College

In de gemeente Alkmaar zijn vier brede scholengemeenschappen die allemaal te kampen hebben met een teruglopend leerlingaantal, vooral waar het gaat om beroepsgericht vmbo. Dit heeft geresulteerd in het opheffen van opleidingen op verschillende scholen. Op initiatief van de gemeente Alkmaar is in 2000 overleg tussen de (besturen van) de verschillende scholen gestart om te komen tot een concentratie in Alkmaar op twee locaties van bovenbouw vbo: Facilitair Centrum Zuid (FCZ) en Facilitair Centrum Noord (FCN). Het FCZ is uiteindelijk bij één school (dus één bestuur), te weten het Petrus Canisius College, ondergebracht, het FCN bij drie scholen en twee besturen. De gemeente Alkmaar heeft een gebouw neergezet voor het FCN, nu bekend onder de naam Van der Meij College (VMC). De (besturen van de) drie scholen hebben, in overleg met en op dringend advies van de onderwijsinspectie, hun licenties via een Regionaal Arrangement herschikt: elke school heeft nu één sector vbo. Dit Regionaal Arrangement is goedgekeurd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Drie nevenvestigingen van de moederscholen vormen samen de onderdelen van het 'schoolverzamelgebouw' VMC. Er is dus sprake van drie Brinnummers met voor elke vestiging een vestigingsnummer.

Elke nevenvestiging heeft een licentie voor één sector respectievelijk techniek, economie en zorg en welzijn. De leerlingen zijn per 1 augustus 2008 overgeschreven naar een andere moederschool als hun eigen school geen licentie heeft voor de sector waarin zij onderwijs volgen.

Personeel is in dienst van één van de moederbesturen. Zij hebben een bestuursaanstelling en een plaats van tewerkstelling: de nevenvestiging gehuisvest in het VMC.

De medezeggenschap is geregeld met het instellen van een bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad voor het VMC. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de SOVON heeft daartoe bevoegdheden overgedragen aan de bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad. Deze raad functioneert sinds 1 augustus 2008.

De financiën worden waar van toepassing en noodzakelijk voor gemene rekening genomen. De te hanteren verdeelsleutel van de kosten wordt gemaakt op basis van de inkomsten van het rijk. Grofweg is de verdeelsleutel 1 : 2.

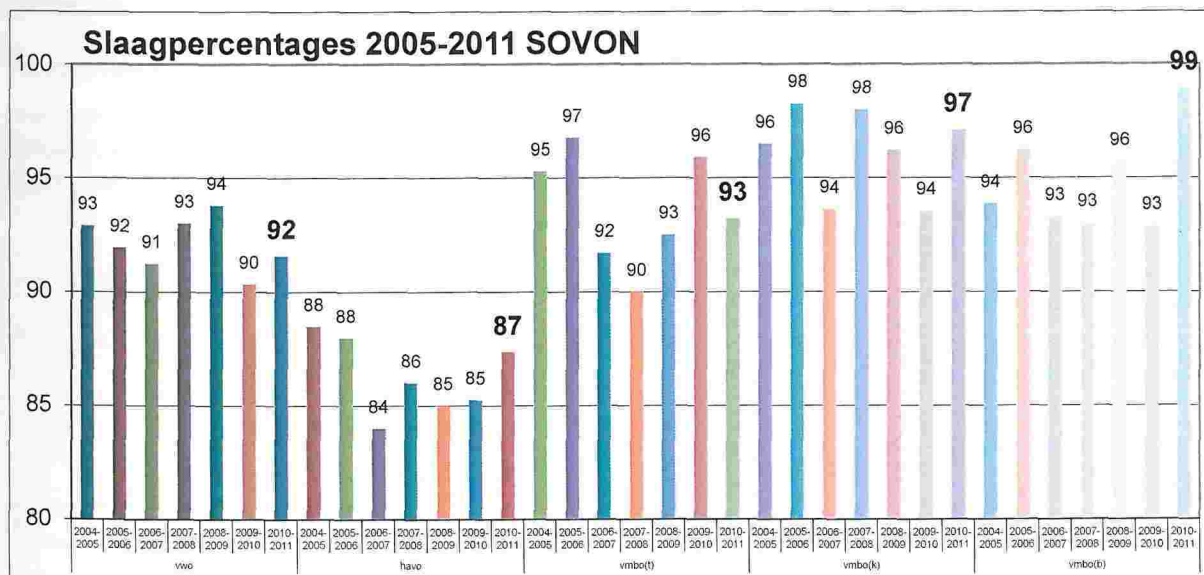
De moederbesturen verantwoorden hun eigen nevenvestigingen in de eigen jaarrekening.

5.5 Onderwijsprestaties: slaagpercentage en examenresultaten

Slaagpercentage

Als we de SOVON als één school (in de betekenis van scholengemeenschap) zien, ziet het slagingspercentage er als volgt uit.

Grafiek 3.

Het percentage geslaagde leerlingen voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (gymnasium en atheneum) lag het schooljaar 2010-2011 hoger dan in het voorgaande jaar en ligt nu met 91,6% ruim boven het landelijk gemiddelde. Het landelijk percentage geslaagden is gemiddeld 88,7¹⁰.

Het percentage geslaagde leerlingen van het hoger algemeen vormend onderwijs op het niveau van de SOVON is gedaald in de afgelopen jaren van ruim 88% naar ongeveer 85%. Dit schooljaar komt de havo uit op 87,3% en ook dit jaar is dat met afstand het laagste slagingspercentage van alle schoolsoorten. Landelijk is het percentage geslaagde leerlingen 85,4.

Het percentage geslaagde leerlingen van de theoretische leerweg/**mavo** kende een dalende tendens die drie jaar geleden is omgebogen. De stijging heeft zich dit jaar niet voortgezet en het eindresultaat is lager uitgekomen op 93,2%. Het landelijk percentage geslaagden is gemiddeld 92,6.

Het percentage geslaagde leerlingen van de kaderberoepsgerichte leerweg van het voorbereidende middelbaar beroepsonderwijs is vier jaar geleden gestegen tot 98% waarmee een daling is ingezet via 96% naar 94% waarna het weer is gestegen tot de huidige 97,1%. Het landelijk percentage geslaagden is gemiddeld 94,3.

Het percentage geslaagde leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg van het voorbereidende middelbaar beroepsonderwijs tenslotte is, na gedaald te zijn tot 93%, weer gestegen tot 98,9%. Het landelijk percentage geslaagden is gemiddeld 95,3.

Zowel het vwo als de havo, de mavo (vmbo-t), de kader- en de basisberoepsgerichte leerweg zitten boven het landelijk gemiddelde.

Examenresultaten

Van alle leerlingen die examen hebben gedaan in 2011 is het gemiddelde cijfer op het Centraal Examen berekend. De resultaten staan hieronder in tabel 3.

Dit gemiddelde cijfer kan worden afgezet tegen de landelijke gegevens van het examen 2011.

Tabel 8. Gemiddelde per schoolsoort

gem CE totaal	SOVON 2008	SOVON 2009	SOVON 2010	SOVON 2011	Landelijk 2011 ¹¹
vmbo-b	6,608	6,744	6,73	6,68	6,4
vmbo-k	6,388	6,180	6,15	6,05	6,1
vmbo-t	6,166	6,294	6,33	6,15	6,1
havo	6,143	6,095	6,11	6,16	6,2
vwo	6,231	6,373	6,34	6,40	6,3

Hieruit blijkt dat de SOVON in 2011 op alle schoolsoorten rond het landelijk gemiddelde scoort met als uitzondering de basisberoepsgerichte leerweg die boven het landelijk gemiddelde scoort. Aan het verschil met het landelijk gemiddelde wordt door de Inspectie een waardering gehecht. Deze waardering bestaat uit een vijf-puntsschaal: zeer zwak, zwak, gemiddeld, goed en zeer goed.

Verskil tussen CE en SE

Leerlingen krijgen cijfers voor het schoolexamen en voor het centraal schriftelijk. De laatste tijd is er veel aandacht voor het verschil tussen deze twee getallen omdat scholen de verdenking op zich laden dat zij leerlingen laten slagen door het schoolexamen hoger te becijferen.

¹⁰ Vensters voor Verantwoording september 2011 voorlopige eindexamenresultaten

¹¹ Vensters voor Verantwoording voorlopige examenresultaten 14 september 2011

Tabel 9. Verschil tussen CE en SE

gem CE totaal SOVON		gem SE totaal SOVON		verschil
vmbo-b	6,68	vmbo-b	6,68	0,00
vmbo-k	6,05	vmbo-k	6,60	0,55
vmbo-t	6,15	vmbo-t	6,43	0,29
havo	6,16	Havo	6,30	0,14
vwo	6,40	Vwo	6,58	0,18

De inspectie hanteert normen die aangeven dat een verschil tot 0,50 binnen de marges blijft. Boven de 0,50 wordt gezien als een groot verschil en leidt tot een negatieve waardering op deze indicator van kwaliteit. Het verschil bij de kaderberoepsgerichte leerweg overschrijdt dit jaar de grens van 0,50. Het verschil bij de andere scholen blijft ruim onder de 0,50.

5.6 Onderwijsprestaties: rendement onderbouw en onvertraagd naar diploma

Rendement onderbouw

Dit schooljaar is door ons voor de derde keer voor alle scholen het rendement van de onderbouw berekend. Bij die berekening spelen drie gegevens een rol:

- wat is het niveau van de leerlingen als ze starten met hun schoolloopbaan op een school voor voortgezet onderwijs,
- hoeveel kinderen blijven zitten in de eerste twee leerjaren en
- op welk niveau van voortgezet onderwijs zitten de leerlingen in het derde leerjaar.

Het rendement van de onderbouw is 100% als de leerlingen na twee jaar onderwijs gemiddeld in de derde klas op hetzelfde niveau zitten als waarop zij zijn ingestroomd, dus zonder doublure. Omdat er in de eerste twee leerjaren moeilijk een onderscheid te maken is tussen de verschillende scholen van een scholengemeenschap, wordt het rendement voor de GEHELE scholengemeenschap berekend. Hiermee sluiten we aan bij de rapportage door de inspectie van het voortgezet onderwijs die op de Opbrengstenkaart jaarlijks het rendement van de onderbouw rapporteert met een score (percentage) die ergens ligt tussen de 53% en de 153%. Als we de SOVON als één scholengemeenschap zien, ziet het rendementspercentage er als volgt uit.

Tabel 10. Rendement onderbouw SOVON

	1 oktober 2008	1 oktober 2009	1 oktober 2010	1 oktober 2011
Totale SOVONSchool	98,63%	103,19%	101,83%	99,32%

Omdat we nu zelf de gegevens kunnen verzamelen en analyseren, kunnen we de gegevens ook per 'school' uitrekenen dus voor het voorbereidende wetenschappelijk onderwijs (gymnasium en atheneum), het hoger algemeen vormend onderwijs, de theoretische leerweg/mavo, de kaderberoepsgerichte leerweg van het voorbereidende middelbaar beroepsonderwijs en tenslotte de basisberoepsgerichte leerweg van het voorbereidende middelbaar beroepsonderwijs.

Tabel 11. Rendement onderbouw SOVON per school

	1 oktober 2008	1 oktober 2009	1 oktober 2010	1 oktober 2011
vwo	115,94	117,65	110,93	109,85
havo	108,12	111,83	103,14	103,19
tl/mavo	96,35	98,49	89,85	88,10
kb	68,62	80,25	94,74	83,96
bb	70,34	72,87	80,91	79,17

Hieruit blijkt dat niet alleen het rendement van de totale "scholengemeenschap" is gedaald, maar ook dat van 4 van de 5 scholen van de "scholengemeenschap" afzonderlijk. Slechts het rendement van de havo is zeer licht gestegen.

Onvertraagd naar diploma

Dit schooljaar is door ons voor de derde keer voor alle scholen het rendement van de bovenbouw berekend. Bij die berekening spelen twee gegevens een rol:

- a. wat is het bevorderingspercentage van de leerlingen van de derde naar de vierde klas, van de vierde naar de vijfde klas en van de vijfde naar de zesde klas, en
- b. wat is het slagingspercentage.

Het rendement van de bovenbouw is 100% als de leerlingen niet blijven zitten EN allemaal slagen. In onderstaande tabel zijn de percentages van de vijf 'scholen' van de SOVON weergegeven.

Tabel 12. Onvertraagd naar diploma SOVON per school

	1 oktober 2010	1 oktober 2011
vwo	60,98	56,55
havo	50,97	62,93
tl/mavo	80,76	84,77
kb	95,48	83,64
bb	86,50	95,48

Het rendement op de scholen van de SOVON wijkt gemiddeld niet af van het landelijk gemiddelde.

In het strategisch beleidsplan 2009-2012 zijn doelen geformuleerd opdat de 22 'scholen' van de SOVON in 2013 allemaal minimaal het landelijk gemiddelde scoren. Vertaald naar de beoordelingen die de inspectie geeft aan de scholen betekent dit dat alle scholen een 'voldoende' moeten scoren. De inspectie geeft een beoordeling op grond van resultaten van daaraan voorafgaande drie jaren. De inspectie heeft alle 22 scholen in 2012 als voldoende beoordeeld. Daarmee heeft de SOVON de gestelde doelen een jaar eerder dan gepland bereikt en liggen we dus voor op het schema.

5.7 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken

De schoolleiders zijn binnen de SOVON de onderwijskundig leider van hun school. Bovenschools zien we dan ook af van een verantwoording.

5.8 Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg: onderwijstijd

Lesuitval

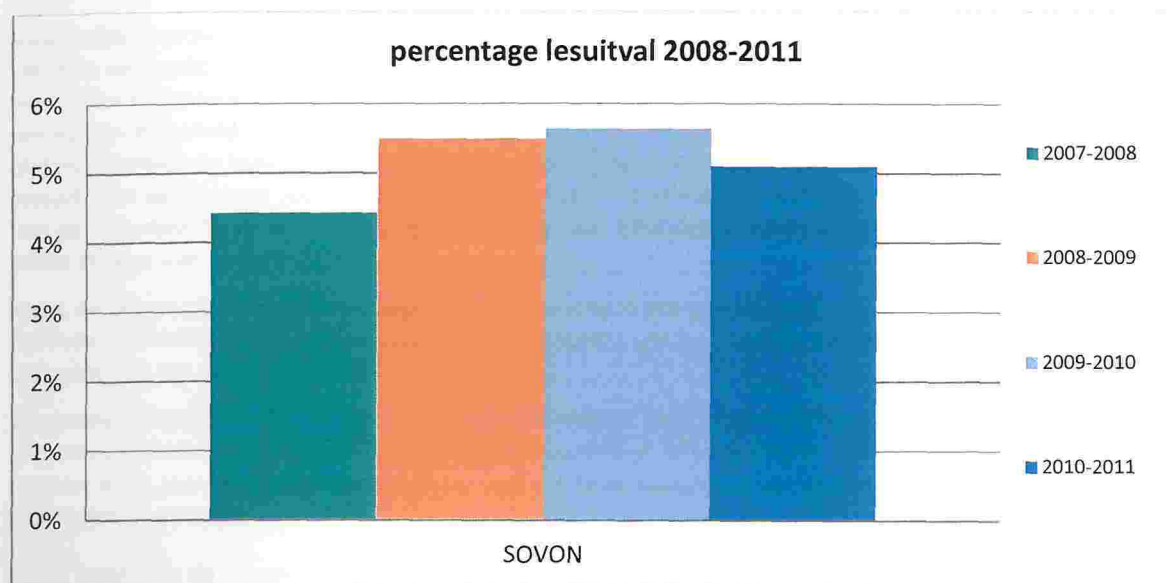
De afgelopen jaren is een terugkerend onderwerp van gesprek van het college van bestuur met de schoolleiders de uitval van lessen op de scholen en dan vooral in de onderbouw. Op aandrang van het (voormalige) bestuur is dan ook de schoolleiders verzocht bij te houden welk percentage van de lessen uitviel. Op verzoek van de schoolleiders is bovenschools een zogenaamd format opgesteld opdat elke school op dezelfde manier hieraan aandacht zou besteden. De eerste rapportage aan de algemeen directeur door de schoolleiders vond plaats over de periode 1 augustus 2007 tot 1 januari 2008. Naar aanleiding van deze rapportage is het format iets bijgesteld zodat de rapportage sinds het schooljaar 2007-2008 op een goede manier heeft kunnen plaatsvinden.

De lesuitval is door de scholen geregistreerd en op twee momenten gerapporteerd aan het college van bestuur. Hier worden uitsluitend de gegevens over het gehele schooljaar weergegeven.

Lesuitval in het schooljaar 2010-2011

Het percentage lesuitval op Sovonniveau in het schooljaar 2007-2008 bedroeg 4,43%, in het schooljaar 2008-2009 5,48%, in het schooljaar 2009-2010 5,63% en in het schooljaar 2010-2011 5,09%.

Grafiek 4.

Onderwijstijd - en zeker lestijd - is een van de vele middelen om de verhoging van het resultaat te bereiken.

5.9 Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg: ouderbijdrage en sponsoring

De inspectie voor het voortgezet onderwijs heeft twee nieuwe onderdelen opgenomen in hun werkplan voor 2010. Was dat in voorgaande jaren de les- en onderwijstijd, dit jaar is het de ouderbijdrage en de sponsoring. De SOVON viel wederom met twee scholen in de landelijke steekproef voor beide onderwerpen.

Ouderbijdrage

Vorig jaar is onze twee praktijkscholen in april verzocht een vragenlijst in te vullen waarmee werd onderzocht welke bedragen de school aan de ouders vraagt om op vrijwillige basis bij te dragen in de kosten en of daaraan een getekende overeenkomst ten grondslag lag die onderworpen moest zijn aan de goedkeuring door de oudergeleding van de medezeggenschapsraad. Het onderzoek is door de inspectie - meer dan een jaar na de start - op 21 juni 2011 eindelijk afgerond. Beide scholen voldeden aan de gestelde voorwaarden. Het onderzoek is mede aanleiding geweest om een regeling op bestuursniveau vast te stellen waarbij de modelovereenkomst van een ouderorganisatie als leidraad is gehanteerd. De overeenkomst is door de SOVON op haar website gepubliceerd en alle scholen hanteren deze overeenkomst.

Sponsoring

Dit jaar is onze twee praktijkscholen in april verzocht een vragenlijst in te vullen waarmee werd onderzocht welke bedragen de school ontvangt door sponsoring, welke verplichtingen daar tegenover staan, of er een getekende sponsorovereenkomst aan ten grondslag ligt en of de medezeggenschapsraad hiermee heeft ingestemd. Het onderzoek is door de inspectie - meer dan een jaar na de start - op 21 juni 2011 eindelijk afgerond. Beide scholen voldeden aan de gestelde voorwaarden. Het onderzoek is mede aanleiding geweest om een beleid m.b.t. sponsoring en een sponsorovereenkomst op bestuursniveau vast te stellen. De overeenkomst is door de SOVON op haar website gepubliceerd en alle scholen hanteren deze overeenkomst.

5.10 Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden)

De belangrijkste partij waarmee de SOVON is verbonden, is het Samenwerkingsverband VO/SVO Noord-Kennemerland. Dit Samenwerkingsverband maakt een eigen jaarverslag.

Alle schoolgerelateerde onafhankelijke boekenfondsen zijn opgeheven en vervangen door interne respectievelijk externe boekenfondsen.

5.11 Interne beheersing en toezicht: governance

Maandelijks worden er bovenschols overzichten gemaakt om te bepalen hoe op verschillende gebieden uitgaven zich verhouden tot de begroting. Dat zijn overzichten op het gebied van **personele** uitgaven waarbij de werkelijke uitgaven in geld worden vergeleken met de afspraken die zijn vastgelegd in de managementcontracten van de schoolleiders met de bestuurder. Ook de **materiële** uitgaven worden maandelijks vergeleken met de uitgaven volgens de begroting en door de bestuurder gerapporteerd aan de schoolleiders. Tenslotte worden maandelijks de uitgaven voor personeel dat ter vervanging van zieken werkt en daarnaast de ziekteverzuimcijfers gerapporteerd aan de schoolleiders. Dit geheel aan maandelijkse rapportages heet de Managementinformatie college van bestuur.

Naast de personele en financiële rapportages worden eens per jaar ook rapportages gemaakt over de opbrengsten van de scholen en de onderwijstijd. Deze resultaten worden jaarlijks door het bestuur besproken met de Inspectie van het voortgezet onderwijs.

De verantwoording van de uitgaven wordt jaarlijks met de begroting en de meerjarenbegroting voorgelegd aan de gemeenteraden van Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Wieringermeer. De voorzitter van het college van bestuur is elk jaar beschikbaar om deze stukken toe te lichten, maar van deze mogelijkheid is de laatste jaren geen gebruik gemaakt.

In het kader van de uitvoering van de Code Goed Onderwijsbestuur heeft het bestuur profielen gemaakt van bestuursfuncties en op basis van deze profielen kandidaten laten zoeken door voordragende instanties. Omdat statutair is vastgelegd dat er een rooster van aftreden moet zijn van de leden van de raad van toezicht, is dit gemaakt. Volgens dit rooster treedt er elk jaar een lid van de raad van toezicht af en als deze niet wil of mag worden herbenoemd, wordt voor de nieuwe kandidaat een profielschets opgesteld. Dit jaar is een lid van de raad van toezicht gezocht dat specifiek beschikte over relevante financiële kennis van middelgrote publieke organisaties. Deze kandidaat is gevonden en voor benoeming voorgedragen aan de raad van de gemeente Alkmaar. Deze benoeming heeft inmiddels plaatsgevonden.

De mogelijkheden van intern toezicht zijn door de bestuurder en de schoolleiders verder verkend aan de hand van de resultaten van de scholen. Een goede interne communicatie blijkt opnieuw een basisvoorwaarde te zijn om eventuele problemen op tijd te onderkennen en ingrijpen mogelijk te maken. Daarvan kan slechts sprake zijn als er voldoende vertrouwen bestaat tussen de verschillende partijen. Als dat vertrouwen om welke reden dan ook verdwijnt, zijn catastrofes niet uit te sluiten. Het meest vervelende is dat die vaak persoonlijke gevolgen hebben waardoor de SOVON gedwongen is voortijdig afscheid te nemen van personeelsleden. In het verslagjaar is dit niet noodzakelijk gebleken. Deze interne benoeming heeft inmiddels plaatsgevonden.

5.12 Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact: convenant voortijdig schoolverlaten

Op 19 mei 2008 heeft de algemeen directeur namens de scholen van de SOVON onder het toezien oog van staatssecretaris Marja van Bijsterveldt het Convenant Voortijdige Schoolverlaters ondertekend en daarmee uitgesproken tussentijdse schooluitval sterk terug te gaan dringen. Een belangrijke rol hierin is voorzien voor de zorgcoördinatoren, leerlingbegeleiders en mentoren van de verschillende scholen. De inzet van verzuimcoördinatoren op diverse scholen is groot. Dit heeft geresulteerd in een sterke reductie van het percentage leerlingen dat tussentijds uitvalt. Er is een project gestart dat als doel heeft te onderzoeken of het zenden van een SMS aan ouders als een leerling ongeoorloofd verzuimt resulteert in een kleinere kans op voortijdig schoolverlaten. Spijbelen wordt dan gezien als voorbode van schooluitval.

5.13 Het gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

In het verslagjaar zijn inspanningen gedaan om de uitkeringen na ontslag te beheersen. Het gaat dan om personeelsleden waarvan het tijdelijke dienstverband niet is verlengd of is omgezet in een vast dienstverband als gevolg van de maatregelen die zijn genomen om de financiële positie van de SOVON te verbeteren. Deze personeelsleden zijn door de SOVON aangemeld bij UWV. De inspanningen van de SOVON zijn er in het algemeen juist op gericht personeel te werven en vast te houden. Tot nu toe valt het niet of zeer moeilijk te vervullen vacatures relatief mee. Op korte termijn verwachten ook wij echter problemen op specifieke vakgebieden zoals de moderne vreemde talen, de BiNaS-vakken en wiskunde.

5.14 Afhandeling van klachten

Klachten worden bij voorkeur afgehandeld in de zogenaamde voorfase van de Klachtenregeling. Dat betekent dat de klacht wordt afgehandeld op de school, meestal door de rector/directeur. Als dat onverhoopt niet lukt, wordt de klacht ter behandeling voorgelegd aan de klachtencommissie van de SOVON.

De SOVON kent een onafhankelijke klachtencommissie, een onafhankelijke commissie voor de bezwaarschriften en een onafhankelijke examencommissie. De personele bezetting van de commissies kent een hoge mate van overlap. De klachtencommissie en de commissie voor de bezwaarschriften kennen allebei drie kamers waarbij de voorzitter en de secretaris steeds dezelfde personen zijn.

Samenstelling commissies

De commissies bestaan sinds 1 augustus 1998 en de eerste uitspraak van een kamer is geweest in september 1999. De samenstelling is in het verslagjaar 2011 als volgt:

Tabel 13.

Commissie	Commissie voor de bezwaarschriften			Klachtencommissie			Commissie van Beroep inzake de Eindexamens
	Schoolzaken	Rechtspositie	Seksuele intimidatie en geweld	Schoolzaken	Rechtspositie	Seksuele intimidatie en geweld	
De heer P. van Lingen	X	X	X	X	X	X	X
De heer C.A. Groenhart	X	X	X	X	X	X	X
Mevrouw C.G. Sep-Mann	X			X			X
De heer H. Nonhebel		X			X		
Mevrouw B.A. Witteveen			X			X	

Mevrouw Witteveen fungeert tevens als vertrouwensarts van de SOVON.

In het verslagjaar is er voor het tweede achtereenvolgende jaar een zaak voorgelegd aan de Commissie van Beroep inzake de Eindexamens. Een leerling is niet verschenen op een schoolexamen en heeft op grond daarvan het cijfer 1 gekregen. De leerling is het niet eens met deze beslissing en tekent beroep aan. De commissie heeft besloten dat de rector van de school op redelijke gronden tot de beslissing is gekomen en heeft het beroep ongegrond verklaard.

Daarnaast zijn er twee zaken voorgelegd aan de kamer rechtspositie van de commissie voor de bezwaarschriften. De eerste zaak handelde om een personeelslid dat terug wilde komen op de inhoud van een door het bestuur met het personeelslid gesloten vaststellingsovereenkomst. Vorig jaar heeft de commissie geadviseerd het bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren. Dit is door het bestuur overgenomen in een besluit. Vervolgens is deze zaak door het personeelslid voor de rechtbank gebracht. De rechtbank heeft besloten dat ook tegen het laatste besluit van het bestuur betrokkene eerst bezwaar moet maken dat door het bestuur moet worden behandeld. Ook deze zaak is door het bestuur aan de commissie voorgelegd en de commissie heeft geadviseerd het bezwaar af te wijzen. Vervolgens heeft de rechtbank besloten de eisen van het personeelslid niet in te willigen.

De tweede zaak handelde om een personeelslid dat bezwaar maakte tegen het besluit van de bestuurder het personeelslid over te plaatsen naar een andere school. De zaak is zonder een uitspraak van de commissie in goed overleg tussen de advocaten van beide partijen opgelost in de zin dat het personeelslid uiteindelijk heeft ingestemd met de andere school als plaats van tewerkstelling.

Tenslotte is er een zaak voorgelegd aan de kamer schoolzaken van de klachtencommissie. Deze zaak betrof een klacht tegen de rector en plaatsvervangend rector van een school die volgens de (ouders van de) klager ten

onrechte hadden besloten dat de klager niet werd toegelaten tot de examenklas. De klacht betrof de tijd (2^e schoolweek) en de wijze waarop het besluit is gecommuniceerd. De commissie heeft de bestuurder geadviseerd de klacht ongegrond te verklaren. De commissie heeft de school twee aanbevelingen gedaan om in voorkomende gevallen toe te passen opdat het voor ouders en leerling duidelijk is wat de beperkingen zijn van de school.

Vertrouwenspersonen

De SOVON heeft twee bovenschoolse vertrouwenspersonen zoals bedoeld in de Klachtenregeling.

Mevrouw mr. I.H. van Lingen-Schuur is de vertrouwenspersoon voor de leerlingen van de SOVON sinds 1 augustus 2000.

De heer mr. C.H.P. de Boer is vertrouwenspersoon voor personeelsleden van de SOVON sinds 1 oktober 2003.

6. Huisvesting

De huisvesting van diverse scholen behoeft verbetering en daartoe zijn in 2011 grote slagen gemaakt. De huisvesting is weliswaar de primaire verantwoordelijkheid van de respectievelijke gemeenten, maar zonder inzet van de eigen middelen van de SOVON (en andere schoolbesturen) is goede huisvesting onmogelijk te realiseren.

Gemeente Alkmaar

Aanpassing gebouw Murmellius Gymnasium

In het kader van de tweede fase van het Masterplan huisvesting voortgezet onderwijs Alkmaar wordt voor het Murmellius Gymnasium achterstallig onderhoud weggewerkt en heeft een uitbreiding en een levensduurverlengende renovatie plaats gehad van het gebouw aan de Bergerhout 1. Dit is gebeurd in 2010 en 2011. De officiële opening heeft op 4 november 2011 plaatsgevonden.

Nieuwbouw voor De Viaan

De Rein Abrahamseschool heeft in het kader van fase 2 van het Masterplan huisvesting voortgezet onderwijs Alkmaar toestemming gekregen om revitaliserende verbouw en uitbreiding van het gebouw dat door het Clusius College werd gebruikt aan de Havinghastraat te realiseren. Het gebouw is in 2010 en 2011 aangepast en uitgebreid ten behoeve van de Rein Abrahamseschool. Het in gebruik nemen in augustus 2011 van het nieuwe gebouw was voor de Rein Abrahamseschool aanleiding om de naam te wijzigen. De nieuwe naam van deze praktijkschool is De Viaan. Het gebouw is officieel op 26 januari 2012 geopend.

Gemeente Bergen

Bij het college van burgemeester en wethouders is een aanvraag ingediend voor levensduurverlengende verbouw van het gebouw van de Berger Scholengemeenschap. Deze aanvraag is vooralsnog in beraad gehouden.

Gemeente Heerhugowaard

Nieuwbouw voor De Polsstok en het Huygens College

De Polsstok zal haar vestiging verplaatsen naar Heerhugowaard. Er wordt nieuwbouw gerealiseerd in samenhang met nieuwbouw voor het beroepsgerichte vmbo van het Huygens College. Het wordt een duurzaam en energieneutraal gebouw waarvoor op 23 november 2011 de eerste paal is geslagen.

Er wordt nog onderzocht waar voor de hoofdvestiging van het Huygens College vervangende nieuwbouw gerealiseerd kan worden. De financiering is nog niet rond. De gemeente streeft ernaar de nieuwbouw ter starten zodra de bouw van De Polsstok is afgerond.

Gemeente Wieringermeer

Unilocatie voor rsg Wiringherlant

Wiringherlant zal komen tot een unilocatie i.p.v de huidige twee gebouwen in Wieringerwerf. De nieuwbouw komt in Wieringerwerf, vlakbij de huidige hoofdvestiging. Er is lang gestreefd naar de realisatie van een multifunctioneel complex (school, theater, sportvoorzieningen en een bibliotheek) in samenhang met ontwikkeling van het omringende gebied. Uiteindelijk is dit niet geslaagd. Omdat de gemeente Wieringermeer per 1 januari 2012 is opgegaan in de nieuwe gemeente Hollands Kroon, heeft ook de provincie Noord-Holland een rol moeten

spelen om de financiering van de nieuwbouw veilig te stellen. Toen ook dit obstakel uit de weg was geruimd, kon de eerste paal voor de nieuwbouw worden geslagen op 24 januari 2012.

7. Toegankelijkheid van de scholen

Gebouwen

Alle gebouwen zijn beter toegankelijk gemaakt de afgelopen jaren. Omdat voor veel schoolgebouwen vervanging of vernieuwing is uitgevoerd, is er het afgelopen jaar verder geïnvesteerd in het verbeteren van de toegankelijkheid van de gebouwen.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer voor onze leerlingen heeft ernstig onder druk gestaan doordat buslijnen werden opgeheven. Scholen en ouders hebben actie gevoerd om deze bezuinigingen ongedaan te maken.

8. Het toelatingsbeleid

De scholen van de SOVON zijn toegankelijk voor alle kinderen en het brede scala van scholen - van categoriaal gymnasium tot praktijkschool - met daarbinnen accenten (sport, muziek/dans, tweede taal) zorgt ervoor dat voor elke leerling een bij zijn mogelijkheden en interesses passend onderwijs aanwezig is, meestal op een goed bereikbare plaats. Bij de toelating speelt het advies van de basisschool een zeer grote rol. Alle toelaatbare leerlingen worden ook daadwerkelijk geplaatst. Ten aanzien van leerlingen die worden aangemeld voor het gymnasium respectievelijk het praktijkonderwijs is de school waar de leerling uiteindelijk wordt geplaatst mede afhankelijk van de capaciteit van de gebouwen.

Tabel 14.

School	Instroom	
	1-10-2010	1-10-2011
osg Willem Blaeu	164	195
Berger Scholengemeenschap	131	143
rsg Wiringherlant	213	232
De Viaan	52	57
Stedelijk Dalton College Alkmaar	219	269
De Polsstok	32	32
Huygens College	214	167
Murmellius Gymnasium	190	184
Totaal	1215	1279

9. De samenwerkingsverbanden

De SOVON neemt deel aan verschillende samenwerkingsverbanden. Het belangrijkste samenwerkingsverband waarin de SOVON participeert is het Samenwerkingsverband VO/SVO Noord-Kennemerland. In dit samenwerkingsverband werken scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Noord-Kennemerland samen o.a. om een Reboundvoorziening (Opvangklas/Keerpunt) en een OrthoPedagogisch-Didactisch Centrum (OPDC) in stand te houden. Eenzelfde samenwerkingsverband is er voor de Noordkop. Binnen deze samenwerkingsverbanden wordt ook gewerkt aan de voorbereiding van de invoering van Passend Onderwijs opdat er een dekkend netwerk bestaat om alle leerlingen een goede plaats te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke behoeften.

Daarnaast werkt de SOVON samen met andere besturen in Noord-Holland om het komend tekort aan leraren het hoofd te bieden in het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Onderwijs regio Noord-Holland-Noord. Hiertoe is een convenant getekend. Tenslotte werkt de SOVON met de andere schoolbestuurders in de regio samen aan een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen dat in 2012 moet resulteren in een gezamenlijke aanvraag bij het ministerie van OCW.

10. Internationalisering

De meeste scholen hebben banden met scholen in het buitenland. Soms betreft dat scholen in jumelagegemeenten, soms scholen elders. Omdat veel scholen extra aandacht besteden aan Engels, worden veel internationale activiteiten georganiseerd via het Europees Platform.

11. Onderzoeksbeleid

De SOVON kent (nog) geen onderzoeksbeleid. Landelijk bestaat de oproep om nog slechts evidence based beleid te implementeren d.w.z. slechts maatregelen te nemen waarvan wetenschappelijk bewezen is dat ze werken. Een onderdeel daarvan is het laten uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek door onderwijsinstellingen. Op het niveau van de SOVON zijn daartoe ook dit jaar geen initiatieven ontwikkeld.

12. Horizontale verantwoording

De verantwoording van het beleid van de SOVON vindt tot nu toe voornamelijk verticaal plaats. Dat betekent dat de verantwoording voornamelijk plaatsvindt richting ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Ook naar de vier betrokken gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Wieringermeer wordt verantwoording afgelegd.

De scholen leggen horizontale verantwoording af op het gebied van leervorderingen (rapporten aan de ouders) en op alle andere gebieden aan de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

Deze jaarverslaggeving is onder meer tot stand gekomen in samenwerking met de oudergeleding van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

13. Sociaal jaarverslag

Er is ook dit jaar geen apart sociaal jaarverslag gemaakt. Relevante gegevens zijn hieronder opgenomen. Met de personeelsgeleding van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad is overlegd of deze vorm voldoet.

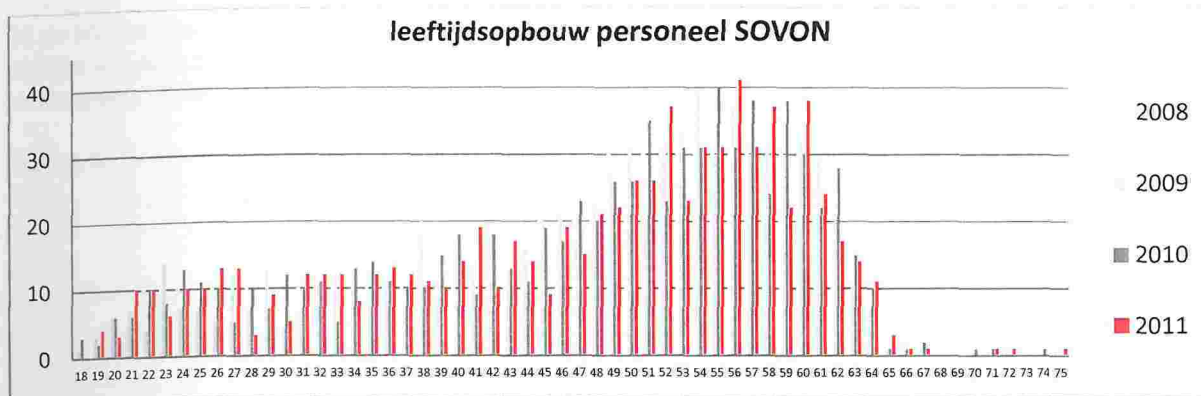
Samenstelling personeel: Leeftijdopbouw

Bij de SOVON zijn in het verslagjaar bijna 579 fte (vorig jaar 614 fte) als personeelslid in dienst. Daarvan is meer dan 50% (vorig verslagjaar bijna 46%) ofwel ruim 290 fte op 31 december 2011 52 jaar of ouder en daarbinnen bijna 34% (namelijk ruim 194 fte) 56 jaar of ouder. Opmerkelijk is ook dat 8 (vorig jaar 7) personeelsleden op 31 december 2011 65 jaar of ouder zijn en dus pensioengerechtigd.

Het verjongingsproces van het personeelsbestand dat vier jaar geleden is begonnen, stagneert. De piek in de grafiek van het leeftijdsverloop ligt dit jaar bij 56 jaar. De gemiddelde leeftijd is 47,9 jaar, weer iets hoger dan vorig jaar (47,4 jaar). De gemiddelde leeftijd in het onderwijs was in 2010 43,3 jaar.¹²

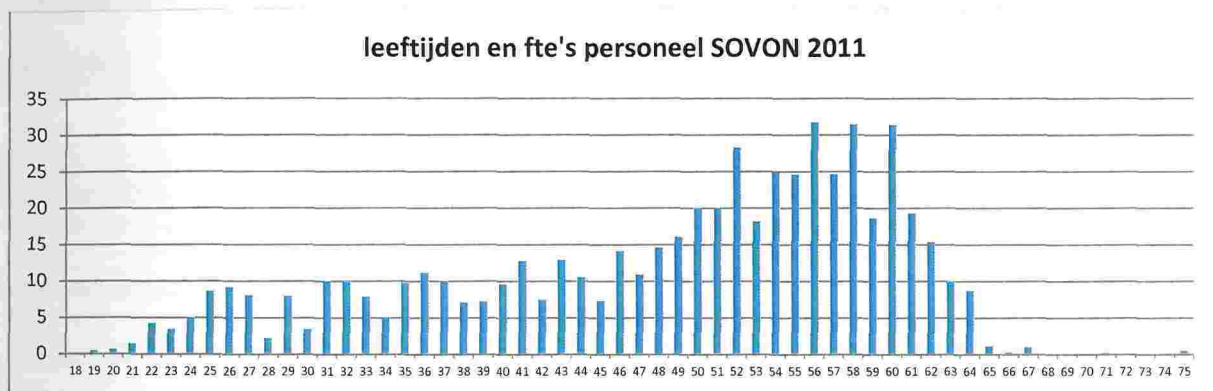
¹² <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/arbeid-sociale-zekerheid/publicaties/artikelen/archief/2012/2012-3584-wm.htm>

Grafiek 7.

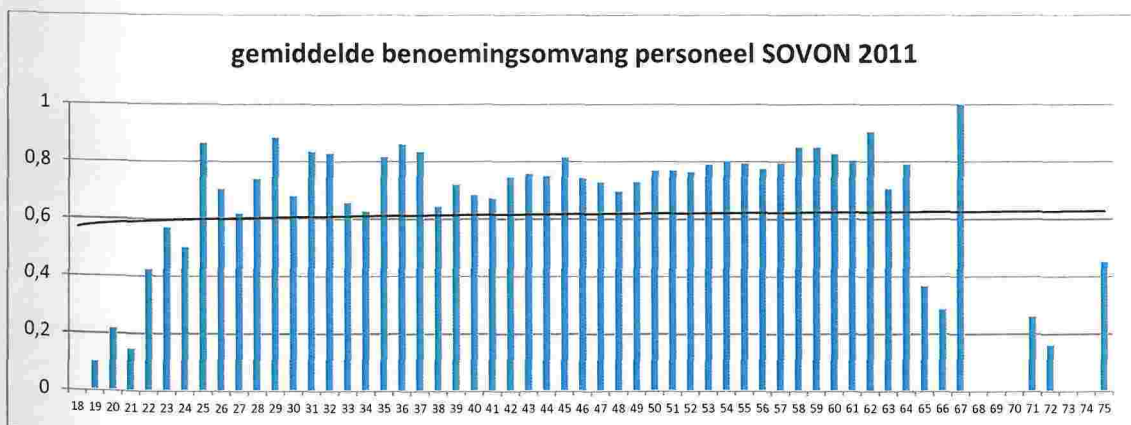
In bovenstaande grafiek worden aantallen personeelsleden weergegeven over de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011. Hieronder staat de grafiek over 2011 waarbij we niet kijken naar aantallen, maar naar hoeveelheid fte's.

Grafiek 8.

Het valt op dat bovenstaande grafieken een grote gelijkenis vertonen. Dat is slechts verklaarbaar als er geen grote verschillen zijn in gemiddelde benoemingsomvang tussen de verschillende leeftijden. Ook dat kunnen we laten zien in onderstaande grafiek waarin de logaritmische trendlijn is getrokken. Deze loopt bijna horizontaal.

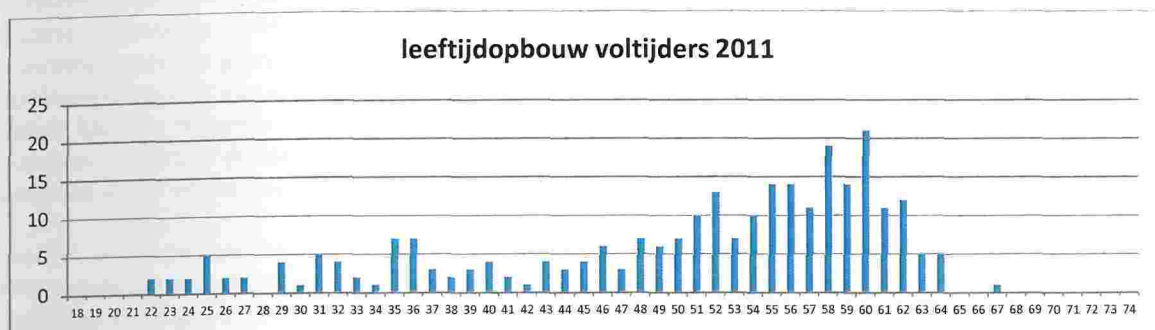
Grafiek 9.

Voltijders en leeftijd

Bij de SOVON zijn in het verslagjaar 268 fte in dienst met een volledige betrekkingssomvang. De gemiddelde leeftijd van deze groep bedraagt 50,71 jaar, gemiddeld dus bijna drie jaar ouder dan het gemiddelde van de totale groep. De leeftijdsopbouw van de voltijders is hieronder grafisch weergegeven.

Grafiek 8.

Het lijkt er op dat er over 10 jaar substantieel minder fulltimers zullen zijn. Dit maakt het organiseren van scholen wellicht moeilijker.

Funciemix

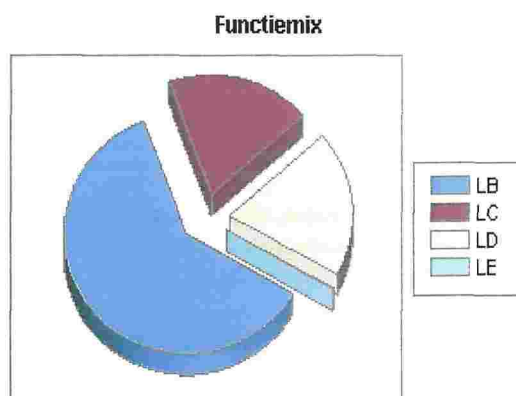
De funciemix in het actieplan Leerkracht van het ministerie van OCW beoogt een hogere beloning van docenten. De inschaling van docenten is voorgeschreven via percentages ingeschaalde docenten in LC en LD en via het entreerecht voor eerstegraads docenten in schaal LD. Scholen hebben tot 2014 de gelegenheid aan de voorwaarden van de funciemix te voldoen. Scholen moeten een toename laten zien van hun percentages docenten in schaal LC en LD ten opzichte van de nulmeting. De groei geldt voor alle scholen in gelijke mate, ongeacht de startsituatie bij de nulmeting.

Onderstaand zijn de gegevens te zien zoals deze op bestuursniveau 1 oktober 2011 bestonden. Daarmee zijn de streefpercentages per 1-10-2011 ruimschoots gerealiseerd.

Schaal	Dienstverbanden	WTF	% WTF
LB	325	243,8679	61,00
LC	87	76,4585	19,13
LD	93	78,4385	19,62
LE	1	1,0000	0,25
Totaal	506	399,7649	100,00

Schaal	Dienstverbanden	WTF
Overig	1	0,6204

Instroom en uitstroom: personeelsverloop

In het jaar 2011 hebben 21 personeelsleden gebruik gemaakt van de regeling Flexibele Pensionering en Uittreding (FPU) waarvan 12 voltijders. Dit is gelijk aan een formatieomvang van 17,1782 fte (vorig jaar 14,0324 fte en het jaar daarvoor 9,9143 fte). Dat is 2,97% (vorig jaar 2,11%) van het totale aantal personeelsleden. Daarnaast zijn er 5 personeelsleden met pensioen gegaan waarvan 3 voltijders. Op 1 na hebben zij allen gebruik gemaakt van de zogenaamde Vendrik-regeling.

In totaal zijn in 2011 126 personeelsleden uit dienst gegaan. Dat lijkt heel veel, maar gerekend in formatieplaatsen gaat het in totaal om 69,7165 fte uit vaste en tijdelijke dienst (inclusief FPU enz.). Voor 37 perso-

neelsleden (ofwel 14,1065 fte) is van rechtswege een einde gekomen aan hun dienstverband. Dat betekende in de meeste gevallen dat hun tijdelijke aanstelling afliep.

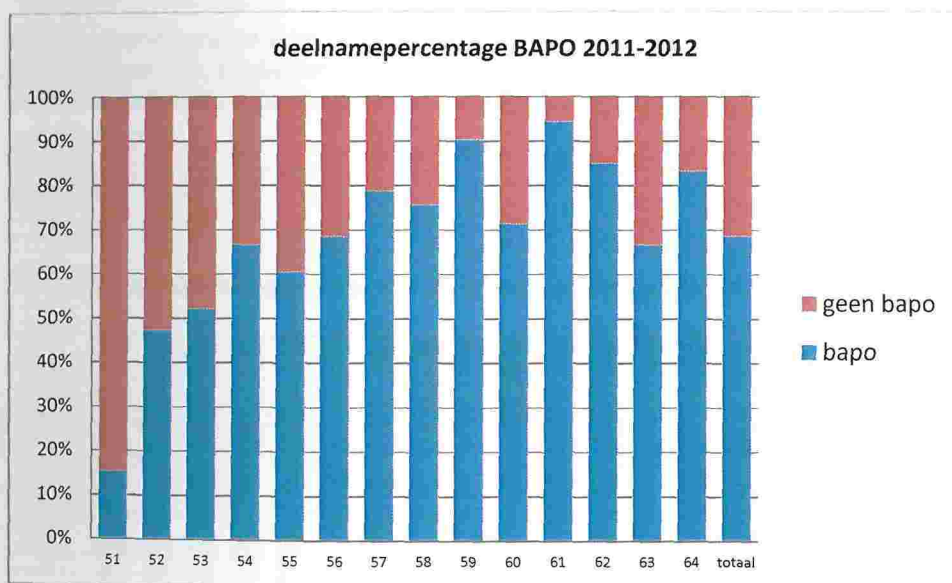
Er zijn in 2011 ook nieuwe personeelsleden benoemd en wel 86 (ofwel 37,7882 fte). Van deze groep is van 28 personen (ofwel 11,7930 fte) in 2011 het tijdelijk dienstverband ook weer beëindigd.

Deelname BAPO

Personeelsleden van 52 jaar en ouder kunnen gebruik maken van de maatregel Bevordering Arbeidsparticipatie Oudere Werknemers: BAPO. Hieronder zullen we een aantal vragen beantwoorden over de BAPO. Bij de beantwoording maken we gebruik van een bestand uit de personeelsadministratie waarin alle personeelsleden zijn opgenomen die op 1 augustus 2011 in dienst waren van de SOVON met daarbij als peildatum van de gegevens van de BAPO 31 december 2010. Zo kan het gebeuren dat hieronder 51-jarigen voorkomen (op grond van 1 augustus 2010 als de peildatum voor de leeftijd) en geen 64⁺-ers, omdat deze op 31 december 2011 reeds met pensioen waren en dus geen gebruik maakten van de BAPO-regeling.

Jaarlijks wordt personeelsleden verzocht voor 1 maart aan te geven of zij het volgende schooljaar gebruik willen maken van de BAPO-regeling. De vraag is nu of daarvan gebruik wordt gemaakt en of er een verschil is tussen de 52-jarigen (170 uur BAPO voor een fulltimer) en de 56-jarigen (340 uur voor een fulltimer).

Grafiek 9.

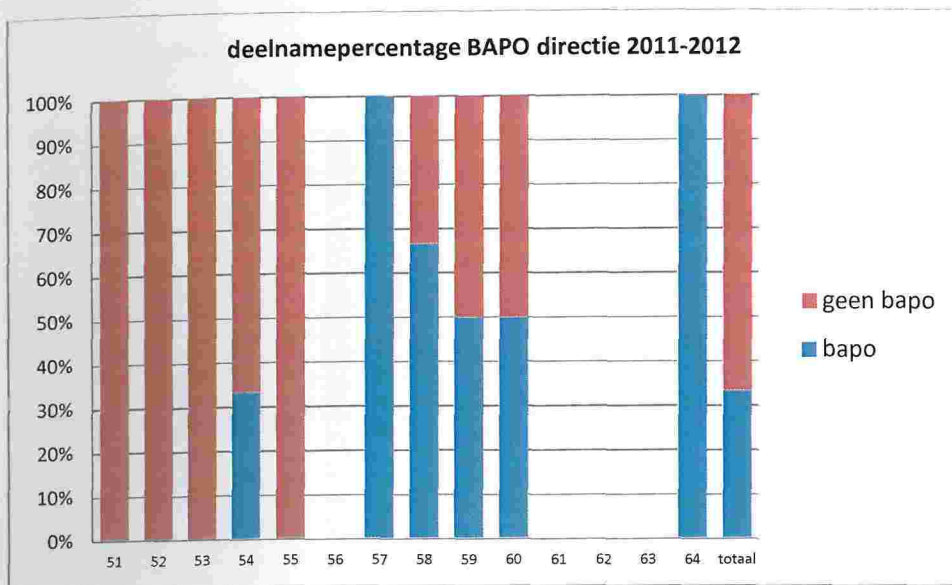
In bovenstaande grafiek is te zien dat over de gehele daarvoor in aanmerking komende populatie de regeling populair is, want bijna 70% neemt er aan deel. Het deelnamepercentage neemt toe van bijna 50% onder de 52-jarigen naar ruim 90% onder de 61-jarigen. Opvallend is het vreemde dipje bij de 60-jarigen waar opeens 'maar' 70% deelneemt waar meer dan 90% zou mogen worden verwacht.

De groep in aanmerking voor BAPO komende personeelsleden bestaat uit 360 personen (ruim 46% van het totale personeelsbestand) waarvan er 247 deelnemen aan de BAPO-regeling.

Verschillen in deelname tussen de verschillende groepen personeel

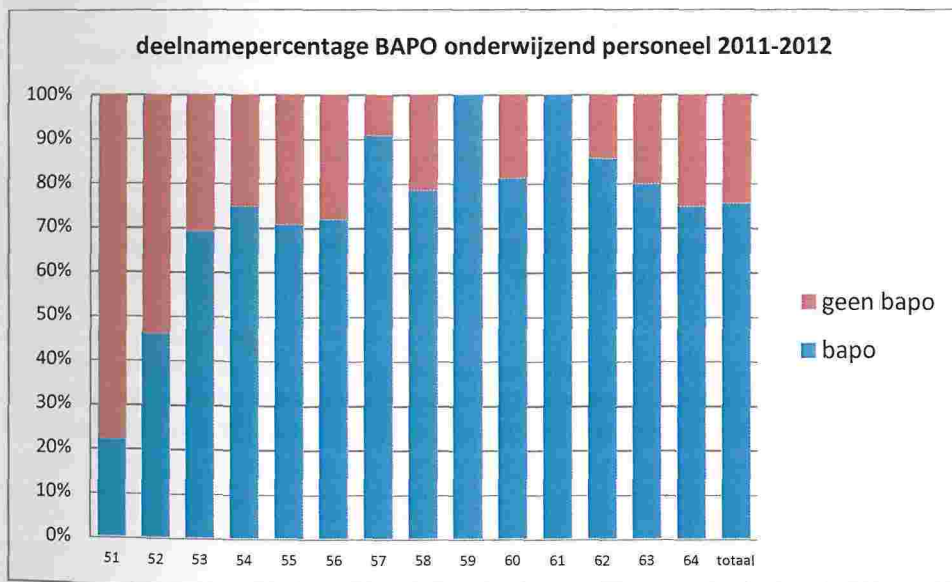
Binnen het personeel onderscheiden we drie groepen: directie, onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel.

Grafiek 10.

In bovenstaande grafiek is te zien dat de BAPO niet populair is onder leden van de directie. Iets meer dan 30% neemt er deel aan. Omdat het in totaal om 21 directieleden gaat, waarvan er 7 BAPO nemen, is de grafische weergave vertekend waar het de verschillende leeftijden betreft. Er is vaak niet meer dan één directielid met die leeftijd.

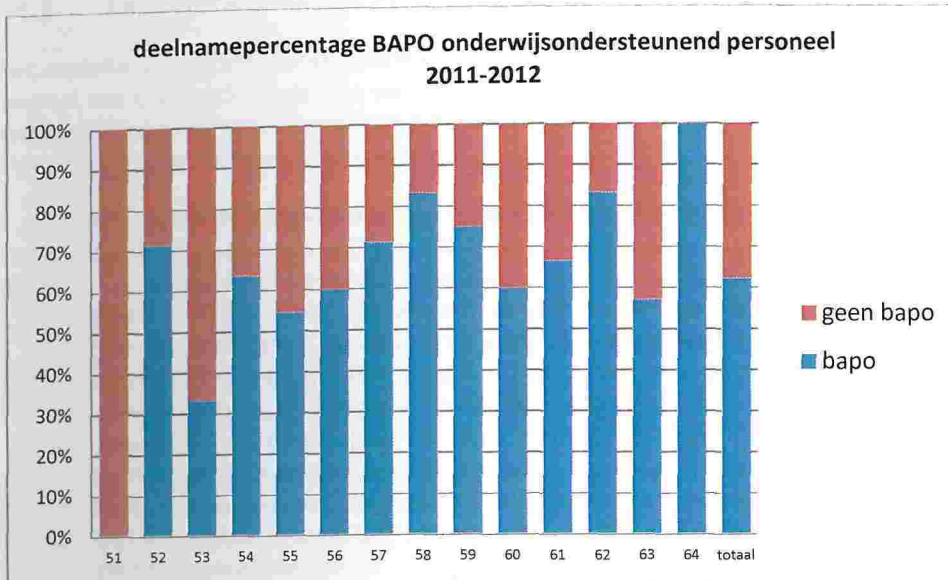
Grafiek 11.

In bovenstaande grafiek is te zien dat de BAPO wel populair is onder leden van het onderwijzend personeel. Meer dan driekwart neemt er deel aan. Omdat het in totaal om 238 leraren gaat, waarvan er 180 BAPO nemen, is de grafische weergave goed waar het de verschillende leeftijden betreft.

Grafiek 12.

De derde categorie personeelsleden betreft het onderwijsondersteunend personeel. Het deelnamepercentage ligt bij het onderwijsondersteunend personeel boven de 60% waarbij de tendens is: hoe ouder, hoe hoger. Deze groep bestaat uit 98 oop-ers waarvan er 61 gebruik maken van de BAPO-regeling.

Conclusie: de grootste categorie personeelsleden - de leraren - maakt het meest gebruik van de regeling.

Verschillen tussen verschillende aanstellingsomvangs

De BAPO-regeling is niet voor iedereen even aantrekkelijk. De regeling levert het meest op voor de fulltimer die een halve (tot 56 jaar) of een hele dag vrij 'krijgt'¹³. Dat is ook te zien aan het deelnamepercentage per deeltijdfactor. Van de 157 fulltimers nemen er 124 deel: 79%. Van de 120 'grote deeltijders' (0,9928 tot 0,6000 fte) nemen er 92 deel: 77%. Van de 57 'middel deeltijders' (0,6000 tot 0,4000 fte) nemen er nog 42% deel en van de 'kleine deeltijders' (0,4000 fte of minder) neemt nog maar 23% deel.

In totaal gaat er in de BAPO-regeling **35,8093** fte om. De fulltimers nemen daarvan 22,0287 fte ofwel ruim 61% voor hun rekening, de 'grote deeltijders' 11,0616 fte ofwel bijna 31%, de 'middel deeltijders' nog 2,0133 fte ofwel nog geen 6% en de 'kleine deeltijders' 0,7057 fte bijna 2%.

Kosten van de regeling

De berekening van de werkelijke kosten van deze regeling bestaat uit de kosten die de werkgever betaalt voor de deelnemers. Die kosten bedroegen voor het kalenderjaar 2011 € 1.500.000. De rijksvergoeding voor de BAPO-regeling over 2011 bedroeg 2% van de personele kosten ofwel € 750.000. De SOVON legt er dus € 750.000 op toe.

¹³ De werknemer betaalt ook zelf een eigen bijdrage: tot functieschaal 9 is dat 25% en daarboven 35%. Vanaf 61 jaar zijn deze percentage nog maar 10 respectievelijk 20. Dat verklaart wellicht ook de stijging in deelname.

14. Toelichting financiële situatie SOVON

14.1 Exploitatieresultaat en reserves

Het exploitatieresultaat van de SOVON over 2011 bedraagt € 392.781 positief. Er was een negatief resultaat begroot van € 692.665. In de loop van 2011 werd de prognose van het negatieve resultaat duidelijk en zijn terstond ingrijpende maatregelen getroffen voor het schooljaar 2011-2012. Uit de analyse van het resultaat zijn verschillende oorzaken aan te wijzen:

- a) **Onvoldoende compensatie CAO ontwikkeling door ministerie OCW**
De uitvoering van de CAO VO 2010 heeft geleid tot een verhoging van de personeelslasten en hiervan is slechts een klein deel gecompenseerd. De personeelslasten zijn structureel gestegen door o.a. kortere carrièrepatronen voor leraren, een aanzienlijk hogere bindingstoelage, een hogere reiskostenvergoeding, uitbetaling trekkingsrecht, verhoogde werkgeverslasten, lestaakvermindering voor beginnende docenten en hogere percentages LC- en LD-leraren per school. De kosten van de SOVON zijn hierdoor jaarlijks in 2011 € 250.000 hoger dan begroot.
- b) **Toename aanspraken op de risicovoorziening personeel**
De doorwerkbonus en de hoge BAPO-kosten hebben geleid tot een grotere aanspraak op het Risicofonds van de stichting. Door de bonusmaatregel zijn personeelsleden langer gaan werken dan waarop was geanticipeerd in de begroting 2011. Formatief was rekening gehouden met het vertrek van een aantal personeelsleden (ze zijn vervangen), maar door de bonusmaatregel blijven ze langer in dienst dan verwacht en begroot.
- c) **De toename vervanging personeel**
In de eerste helft van het boekjaar 2011 is het ziekteverzuim gestegen waardoor ook de kosten voor vervanging hoger waren. Vanaf augustus 2011 ziet het bestuursbureau streng toe op het vervangen van ziekteverzuim en ook bij de inzet van personeel van derden wordt streng gecontroleerd. Daardoor is het deel; dat aan dit gedeelte van het risicofonds is onttrokken in 2011 nagenoeg gelijk aan het deel dat is toegevoegd. Er zijn wegens ziekte wel extra kosten voor het interimmanagement gemaakt. Hiermee is in de begroting al rekening gehouden.
- d) **Overschrijding van de materiële lasten**
De materiële uitgaven zijn lager uitgekomen dan begroot. Deels wordt dit door de bezuinigingen die de scholen zelf hebben toegepast door maatregelen naar aanleiding van het resultaat over het boekjaar 2010.
- e) **Ontvangen en te betalen WGA premie over oude jaren**
Per saldo is er over de boekjaren 2006 tot en met 2009 € 319.771 premie WGA ontvangen. Met deze inkomsten is in de begroting geen rekening gehouden.

Door het tegenvallende resultaat van het boekjaar 2010 is de in het verleden opgebouwde buffer vrijwel verdwenen. Door extra maatregelen met betrekking tot het formatieplan 2011/2012 (een personeelsstop vanaf en toezicht op de vervanging personeel bij ziekten en door derden) en een aantal herzieningen van de sociale premies van 2006 tot en met 2009 is het boekjaar 2011 afgesloten met een licht positief resultaat. In het kader van de bezuinigingen vanaf 2012 is er in de begroting geen rekening gehouden met nieuw beleid in 2012. Het College van Bestuur heeft inmiddels samen met de schoolleiders ingezet op maatregelen om de effecten van 2010 voor het jaar 2012 zo goed mogelijk te beperken. De verdere uitvoering van de functiemix wordt opgeschort tot 1 augustus 2014 of zoveel eerder als het rijk hiervoor extra middelen beschikbaar stelt.

Streven is vanaf 1 januari 2012 weer extra vrij besteedbaar vermogen op te bouwen zodat scholen die de afgelopen jaren reserves voor inrichting van de nieuwbouw hebben opgebouwd, deze na ingebruikneming van nieuwe huisvesting ook daadwerkelijk kunnen inzetten voor de afschrijvingen die de investeringen met zich meebrengen.

De scholen Stedelijk Dalton College Alkmaar, het Huygens College en het Van der Meij College hebben een positief exploitatieresultaat. Alle andere onderdelen van de SOVON hebben een negatief resultaat behaald. Dit resultaat wordt opgevangen door de reserves van de scholen, en in grote mate door de bestemmingsreserve van het risicofonds. Door de grote aanslag in 2010 op deze reserve is de reserve tot nul gedaald. Er wordt verwacht dat deze reserve vanaf 2012 weer wordt aangevuld.

In totaal is € 392.781 toegevoegd aan de reserves van de scholen en de SOVON als geheel. De exacte verdeling hiervan is te vinden in bijlage c 2 van de jaarrekening.

14.2 Baten en lasten

De baten en lasten van de SOVON zien er in het kort als volgt uit (bedragen in €):

Tabel 15. Baten

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Rijksbijdragen ¹⁴	49.114.281	47.705.851	48.844.902
Overige baten	3.108.855	2.965.712	3.005.911

Tabel 16. Lasten

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Personele lasten	38.450.432	37.104.299	39.809.317
Overige lasten	10.328.597	11.766.618	10.575.101
Subsidie SWV/OPDC	3.093.905	2.552.062	3.066.000

Tabel 17. Resultaat

	Realisatie 2011	Begroting 2011	Realisatie 2010
Financieel resultaat	42.579	58.751	28.476
Exploitatieresultaat	392.781	-692.665	-1.571.129

De rijksbijdrage is ongeveer € 1,4 mln. (3 %) hoger dan begroot. Hierin zitten onder andere vervanging, correctie GPL. Daarnaast is de rijksbijdrage voor het samenwerkingsverband V.O. voor een bedrag van € 406.000 te laag begroot. De compensatiemaatregelen van het rijk voor salarismaatregelen zijn in 2011 grotendeels achterwege gebleven.

In 2011 zijn er overige overheidsbijdragen ontvangen voor een bedrag van € 207.050. Dit is onder andere de afwikkeling van de twee ESF projecten bij de praktijkscholen. Doordat de verstrekker is gewijzigd van het Rijk naar het Agentschap SZW worden de middelen dan ook geboekt op overige overheidsbijdragen. In de begrotingsystematiek van 2011 was dit al aangepast.

De hogere overige baten bestaan hoofdzakelijk uit de vergoeding voor de verzuimcoördinatoren door het Horizon College en de vergoeding vanuit het Samenwerkingsverband VO voor de implementatie van Passend Onderwijs.

De post personele lasten bedraagt in totaal in 2011 74,1% van de totale lasten. In 2010 was het percentage 79,0%. Landelijk gezien is het percentage 79,2% in 2009. Het percentage ligt nu onder het landelijk gemiddelde.

De personele lasten zijn ruim € 1,3 mln. (3,62%) hoger dan begroot vanwege salarismaatregelen op basis van de nieuw afgesloten CAO in 2010. Dit is niet gecompenseerd door de verhoging van de rijksbijdrage personeel.

In 2011 is ten opzichte van de begroting meer uitgegeven voor personeel door derden. In een aantal gevallen hebben scholen via uitzendbureaus vervangers ingezet bij ziekte van het eigen personeel en moest gebruik worden gemaakt van interim-management. In totaal is hier € 480.000 aan uitgegeven, terwijl hiervoor € 300.000 was begroot. De systematiek van de SOVON rond de vervanging en de reacties van de scholen hierop lijkt te stabiliseren.

¹⁴ Inclusief subsidies SWV/OPDC

De afschrijvingen zijn gelijk aan de begroting. Dit ondanks de grotere investeringen in diverse schoolgebouwen.

De huisvestingslasten zijn € 228.000 hoger dan begroot. Voor een deel wordt dit verklaard door hogere energie en schoonmaaklasten. Daarnaast zijn de huurlasten significant hoger uitgevallen bij het Murmellius Gymnasium en De Viaan i.v.m. huur van tijdelijke huisvesting tijdens de verbouwingen in 2011. Met de gevolgen van de tijdelijke maatregelen tijdens deze verbouwing was onvoldoende rekening gehouden in de begroting 2011.

De lasten voor overhead (BMO, algemene kosten en kosten van bestuur) zijn ook in 2011 tot een minimum beperkt en liggen met 1,6 % ver onder de landelijke geaccepteerde percentages voor dergelijke kosten (2,5 - 4%).

14.3 Formatie

De SOVON kent een beheersystematiek van de formatie op scholen. Hierin geldt als regel dat de toegekende formatie wordt bepaald door de GPL van een school gekoppeld aan de toegekende formatieve rijksmiddelen. In het afgelopen jaar liep de SOVON in de pas met de vastgestelde formatie in fte. In een 'normale' situatie waarbij de bekostiging meegroeit met de CAO ontwikkelingen is een dergelijke systematiek een deugdelijke aanpak (in de afgelopen jaren was dit het geval). Helaas heeft de Rijksoverheid in 2010 gebroken met deze trend, door een geringe compensatie te geven voor de salarisontwikkelingen als gevolg van de CAO maatregelen. Hierdoor stegen de lasten per medewerker aanzienlijk (+3%) en werd dit niet gecompenseerd. Hierdoor is een essentiële pijler onder het formatiegebouw van SOVON, de 'automatische' compensatie vanuit OCW voor de CAO, weggevallen. Er is hiermee een situatie ontstaan waarbij volgens de formatieve berekening de organisatie in de pas bleef, de kosten in relatie tot de rijksvergoeding helaas niet.

Het College van Bestuur zet in op een nieuwe 'integrale' begrotingssystematiek die met deze nieuwe ontwikkelingen rekening houdt en daarbij ook de materiële kosten van de scholen betreft.

14.4 Kengetallen

Het **Eigen Vermogen** is in 2011 € 9,0 mln. Het vermogen vastgelegd in **Materiële Vaste Activa** is gedaald van € 12,9 mln. naar € 11,9 mln. Het betekent dat het in het verleden intern gehanteerde buffervermogen (Eigen vermogen - Materiële Vaste Activa) is gestabiliseerd op € -2,9 mln. Dit is een gevolg van de sterke toename van de Materiële Vaste Activa in 2010. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door de investering in de levensduurverlengende renovatie van het gebouw Robonsbosweg van het Willem Blaeu, de verbouwing van het Stedelijk Dalton College Alkmaar en de levensduurverlengende renovatie van het Murmellius Gymnasium.

Het ministerie van OCW werkt met het **weerstandsvermogen**. Dit is het Eigen Vermogen uitgedrukt als percentage van de baten inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten. Voor de SOVON als geheel (gecorrigeerd voor het OPDC) is het weerstandsvermogen in 2011 19,0%. In 2010 was het 16,4%. De grenzen van OCW zijn 10-40%, dus de SOVON voldoet aan de normen.

	2011	2010
Solvabiliteit 1	0,48	0,44
Solvabiliteit 2	0,53	0,48
Kapitalisatiefactor	0,26	0,31
Liquiditeit (current ratio)	0,73	0,66
Liquiditeit (quick ratio)	0,65	0,61
Rentabiliteit (totale vermogen)	1,26%	-7,97%
Rentabiliteit (totale baten)	0,43%	-3,03%

Een ander begrip is de **kapitalisatiefactor**. Dit is het balanstotaal minus de boekwaarde van gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten. Voor 2011 is dit 26%. Het ministerie hanteert een bovengrens van 35% voor grote VO-instellingen. Op basis van de kapitalisatiefactor 2009 (36%) heeft de inspectie een onderzoek naar het eigen vermogen aangekondigd.

14.5 Treasury beleid

In 2010 is het treasurystatuut van de SOVON aangepast aan de nieuwe eisen die in de regeling beleggen en belenen zijn gesteld in 2009. Daarnaast wordt jaarlijks de regeling van tekenbevoegdheden vastgesteld door de voorzitter van het college van bestuur. Ook in 2011 is er geen sprake geweest van beleggingen door de SOVON. Een deel van de liquide middelen is, rekening houdend met de betalingsverplichtingen, op spaarrekeningen gezet.

14.6 Toekomstparagraaf

De begrotingscijfers voor het jaar 2012 zijn als volgt vastgesteld:

		Begroting 2012	
		EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	48.920.154	
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	111.758	
3.4	Contractonderwijs	32.000	
3.5	Overige baten	<u>2.149.804</u>	
	Totaal baten		<u>51.213.716</u>
Lasten			
4.1	Personeelslasten	37.488.705	
4.2	Afschrijvingen	999.345	
4.3	Huisvestingslasten	1.521.339	
4.4	Overige lasten	<u>8.180.261</u>	
	Totaal lasten		<u>50.898.251</u>
	Saldo baten en lasten		315.465
5	Financiële baten en lasten	<u>-601</u>	
			<u>-601</u>
	Resultaat		<u><u>314.864</u></u>

De begroting 2012 is opgesteld binnen de kaders van de 'oude' begrotingsystematiek. Zoals aangegeven wordt deze systematiek aangepast aan de nieuwe situatie. Het is nog onbekend welke financiële consequenties deze nieuwe methode met zich meebrengt.

In mei 2012 na de afhandeling van de inschrijvingen voor het schooljaar 2012-2013 en het op te stellen formatieplan 2012/2013 zal er worden besloten of een 1^e begrotingswijziging noodzakelijk is.

Alkmaar,
27 april 2012

Dr. R.A. Gase
Voorzitter College van Bestuur

27 april 2012

15 Jaarrekening

15.1 Balans per 31 december 2011

	2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.1	Immateriële vaste activa	57.497	79.838	
1.2	Materiële vaste activa	11.864.052	12.872.836	
1.3	Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>10.618</u>	
		11.921.549		12.963.292
Vlottende activa				
1.4	Voorraad boeken	603.112	525.788	
1.5	Vorderingen	3.322.086	2.732.755	
1.7	Liquide middelen	<u>2.459.260</u>	<u>3.480.171</u>	
		6.384.458		6.738.713
		<u>18.306.007</u>		<u>19.702.006</u>
2.1	Eigen vermogen	9.027.971	8.635.189	
2.2	Voorzieningen	794.638	797.154	
2.3	Langlopende schulden	0	103.151	
2.5	Kortlopende schulden	8.483.398	10.166.511	
		<u>18.306.007</u>		<u>19.702.006</u>

15.2 Staat van baten en lasten over 2011

	2011		Begroting 2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen	49.114.281		47.705.851		48.844.902	
Overige overheidsbijdragen						
3.2 en -subsidies	207.050		217.682		477.782	
3.4 Werk in opdracht van derden	60.460		201.651		27.666	
3.5 Overige baten	<u>2.841.345</u>		<u>2.546.379</u>		<u>2.500.463</u>	
Totaal baten		<u>52.223.136</u>		<u>50.671.563</u>		<u>51.850.813</u>
Lasten						
4.1 Personeelslasten	38.450.432		37.104.299		39.809.317	
4.2 Afschrijvingen	1.558.885		1.564.795		1.543.435	
4.3 Huisvestingslasten	2.928.613		2.700.440		3.359.713	
4.4 Overige lasten	<u>8.935.004</u>		<u>10.053.445</u>		<u>8.737.952</u>	
Totaal lasten		<u>51.872.934</u>		<u>51.422.979</u>		<u>53.450.418</u>
Saldo baten en lasten		350.203		-751.416		-1.599.605
5 Financiële baten en lasten	<u>42.579</u>		<u>58.751</u>		<u>28.476</u>	
		42.579		58.751		28.476
Resultaat		<u><u>392.781</u></u>		<u><u>-692.665</u></u>		<u><u>-1.571.129</u></u>

15.3 Kasstroomoverzicht over 2011

	2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		350.203		-1.599.605
Aanpassingen voor:				
-afschrijvingen	1.558.885		1.543.435	
-mutaties voorzieningen	<u>-2.516</u>		<u>-16.849</u>	
		1.556.368		1.526.586
Veranderingen in vlottende middelen:				
-voorraad boeken	-77.324		-49.245	
-vorderingen	-589.332		398.082	
-schulden	<u>-1.683.112</u>		<u>-766.739</u>	
		-2.349.768		-417.902
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen interest	128.732		42.074	
Betaalde interest	<u>86.153</u>		<u>13.598</u>	
		42.579		28.476
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>-400.618</u>		<u>-462.445</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	2.075.921		3.459.007	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.47.968		450.586	
Investerings in immateriële vaste activa	0		48.416	
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	193		204	
Mutaties leningen	0		0	
Overige investeringen in financiële vaste activa	<u>10.618</u>		<u>10.618</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-517.141		-3.046.014
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	<u>-103.151</u>		<u>-25.626</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-103.151		-25.626
Mutatie liquide middelen		<u><u>-1.020.910</u></u>		<u><u>-3.534.085</u></u>

15.4 Toelichting behorende bij de jaarrekening 2011

ALGEMEEN

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting, opgericht voor het verzorgen van onderwijs.

TOEGEPASTE STANDAARDEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Waardering van de activa en passiva

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op hele euro's.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig geijkt. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord vorderingen, liquide middelen en langlopende schulden. De financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijke geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid. Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De immateriële vaste activa betreft aangeschafte software. Investerings vanaf € 1.000 worden geactiveerd.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Immateriële vaste activa	20%
Terreinen	0%
Gebouwen	2%
Verbouwingen	5 - 10%
Inventaris	5%
Apparaten/bedrijfsmiddelen	10%
Automatiseringsapparatuur	20%
Groot onderhoud	10%

Investerings vanaf € 1.000 worden geactiveerd.

Groot onderhoud vanaf € 25.000 wordt geactiveerd.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa zijn alle destijds door het ministerie van OCW verstrekte leningen aan de Stichting opgenomen. Bij de decentralisatie huisvesting, op 1 januari 1997, zijn de geldleningen overgenomen door de betreffende gemeenten. Alle leningen zijn in 2011 afgelost.

Voorraden

Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. De historische kostprijs omvat de inkoopprijs. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op de balansdatum opgetreden waardevermindering.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vordering.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Overzicht verbonden partijen

De afzonderlijke en schoolonafhankelijke boekenfondsen zijn inmiddels allemaal opgeheven. Er is op deze wijze geen sprake meer van verbonden partijen.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserves staan ter vrije beschikking van het College van Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van

het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt tussen publieke en private middelen.

Vorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening verlieslatende contracten en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende verplichtingen is voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk).
- b. Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
- c. Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt - overeenkomstig de in de RJO aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Vanaf april 2012 gaat het werkgeversdeel van de premie met 1,54% omhoog. Op een later tijdstip wordt bepaald of er ook maatregelen worden getroffen met betrekking tot de uitkeringen in de toekomst.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

15.5 Toelichting behorende bij de balans

1.1 Immateriele vaste activa

	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermindering	Boekwaarde 1 januari 2010	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- vermindering	Boekwaar- de 31 december 2011
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.5 Overige	131.577	51.739	79.838	0	193	22.148	131.384	73.887	57.497
	131.577	51.739	79.838	0	193	22.148	131.384	73.887	57.497

1.2 materiële vaste activa

	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermindering	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermindering	Boekwaarde 31 december 2011
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1 Gebouwen en terreinen	7.349.581	3.937.680	3.411.902	159.581	-1.499.102	482.973	8.924.603	4.336.991	4.487.611
1.2.2 Inventaris en apparatuur	28.116.126	20.994.789	7.121.334	874.680	57.722	1.021.356	28.931.079	22.014.143	6.916.936
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen									
1.2.4 In uitvoering en voortuitbetalingen	2.051.097		2.051.097	1.041.661	2.989.348		103.410		103.410
1.2.5 Groot onderhoud	342.440	53.937	288.503	0	0	32.408	342.440	86.345	256.095
	37.859.241	24.986.405	12.872.836	2.075.921	1.547.968	1.536.737	38.301.532	26.437.480	11.864.052

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings en verstrekke lenin- gen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31 december 2011
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.3.7 Overige vorderingen	10.618	0	10.618	0
	10.618	0	10.618	0

		2011		2010	
		EUR	EUR	EUR	EUR
1.4	Vorraden				
1.4.3	Boeken		603.112		525.788
1.5	Vorderingen				
1.5.1	Debiteuren		1.892.910		1.366.497
1.5.2	OCW		0		90.143
1.5.3	Verbonden partijen		974		974
1.5.7	Overige vorderingen				
1.5.7.1	Verstreckte voorschotten	2.956		7.337	
1.5.7.2	Overig	<u>23.994</u>		<u>44.404</u>	
			26.950		51.741
1.5.8	Overlopende activa		<u>1.401.252</u>		<u>1.223.401</u>
			<u>3.322.086</u>		<u>2.732.755</u>

Debiteuren

In de post debiteuren zijn twee bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. Het gaat allereerst om een vordering van € 87.728 aan de Gemeente Alkmaar betreffende twee bedragen van € 43.864 uit de Onderwijskundige vernieuwing voor het Van der Meij College over de boekjaren 2012 en 2013. Daarnaast gaat het om een vordering van € 468.786 uit de Onderwijskundige vernieuwing voor het Murmellius Gymnasium. De gemeente Alkmaar heeft de SOVON schriftelijk medegedeeld dat de verplichting voor 2013 in het kader van de bezuinigingen onder druk staat.

Overige vorderingen

In de overige vorderingen is geen bedrag begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Overlopende activa

In de overlopende activa is geen bedrag begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

		2011		2010	
		EUR	EUR	EUR	EUR
1.7	Liquide middelen				
1.7.1	Kasmiddelen		14.216		19.404
1.7.2	Tegoeden op bank en girorekeningen		2.439.425		1.418.943
1.7.3	Deposito's		<u>5.620</u>		<u>2.041.824</u>
			<u>2.459.260</u>		<u>3.480.171</u>

Schatkistbankieren

Gedurende het boekjaar 2011 hebben wij besloten een rekening courant overeenkomst te sluiten met het Ministerie van Financiën (het z.g.n. Schatkistbankieren). In deze overeenkomst wordt de afspraak vastgelegd dat de SOVON haar liquide middelen voor zover deze samenhangen met de door haar te vervullen publieke taak te laten beheren door de schatkist. Dit houdt in dat wij een betaalrekening en deposito's bij de schatkist aanhouden waarop alle publieke middelen worden beheerd.

2.1	Eigen vermogen	Stand per 1 januari 2011		Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2011	
		EUR	EUR			EUR	EUR
	Algemene reserve						
2.1.1	Algemene reserve		5.565.033	418.325	0		5.983.358
	2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)						
	Reserve risicofonds vervanging	0		153.464	0	153.464	
	Reserve risicofonds bapo	76.260		27.352	0	103.612	
	Reserve risicofonds uitkeringen	601.633		176.305	0	777.938	
	Reserve risicofonds overig	0		728.534	0	728.534	
	Reserve Personeel Bestuur	973.728		-973.728	0	0	
	Reserve inbreng inventaris	83.866		-12.335	0	71.530	
	Reserve inrichting nieuwbouw	129.520		-2.878	0	126.642	
	Reserve verbouwing	293.173		-118.704	0	174.469	
	Reserve nieuwbouw	<u>900.000</u>		<u>0</u>	0	<u>900.000</u>	
			3.058.179		-21.990		3.036.189
	2.1.3 Bestemmingsfonds (privaat)						
	Reserve mediatheek	11.977		-3.554	0	8.423	
	Reserve Vrienden vd Ras	<u>0</u>		<u>0</u>	0	<u>0</u>	
			11.977		-3.554		8.423
			<u>8.635.189</u>	<u>392.781</u>	<u>0</u>		<u>9.027.970</u>

Het eigen vermogen per 31 december 2011 is gestegen naar € 9.027.970. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2011 € 6.117.768. De materiële vaste activa bedragen per 31 december 2011 € 11.864.052. De algemene reserve is dus geheel vastgelegd in materiële vast activa.

De uitgaven voor ziektevervangings bij ouderschapsverlof zijn geschat op basis van de gemiddelde uitgaven in de afgelopen jaren. Dit bedrag wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De uitgaven voor te verwachten uitkeringen, re-integratie, interim-kosten en ontslag zijn geschat en vormen een buffer voor de komende jaren. De uitgaven voor de compensatie van de GPL correctie zijn berekend voor de periode 2006-2011. Vanaf 2012 is deze reserve afgebouwd. De uitgaven voor speciale projecten worden jaarlijks bepaald op basis van de dan lopende projecten.

De overige bestemmingsreserves bedragen € 3.033.403. Deze zijn voornamelijk bedoeld voor:

- Afschrijvingen op verbouwingen die in het verleden zijn uitgevoerd door osg Willem Blaeu, Wiringherlant, en het Stedelijk Dalton College Alkmaar. Dit bedraagt € 171.683. Deze afschrijvingen lopen over een periode van tien of twintig jaar.
- Risicofonds uitkeringen: is gevormd als personeelsinstrument om incidentele afkoopsommen direct te kunnen financieren.
- Personeel bestuur: is in het verleden gevormd. Deze is toegevoegd aan het risicofonds.
- Afschrijvingen op "oude" inventaris, gevormd door De Polsstok. Dit bedraagt € 71.530 en wordt in tien jaar afgeschreven.
- Reserve voor de toekomstige afschrijvingskosten voor de nieuwbouw van rsg Wiringherlant voor € 900.000.
- Reserve voor de toekomstige afschrijvingskosten voor de inrichting na de renovatie van het Murellius Gymnasium voor € 126.642.

Daarnaast is er een kleine private reserve in de overige bestemmingsreserves. Het betreft een reserve van € 8.423 bestemd voor de mediatheek van het Huygens College. Deze reserve is bepaald door het bestuur van de SOVON na overleg met het bestuur van het zelfstandige boekenfonds na liquidatie.

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1 januari 2011	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2011	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1 Personeels voorzieningen								
Voorziening spaarverlof	486.631	8.054	28.278	0		466.407	30.000	436.407
2.2.3 Overige voorzieningen	0	0	0			0		0
Voorziening jubilea	310.523	66.319	48.611			328.232	50.000	278.232
	<u>797.154</u>	<u>74.373</u>	<u>76.889</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>794.638</u>	<u>80.000</u>	<u>714.638</u>

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 1 januari 2011	Aangegane leningen 2011	Aflossingen 2011	Stand per 31 dec. 2011	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rentevoet
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
2.3.3 Kredietinstellingen							
BV Uitvaartkosten verzekering BSG	10.618	0	10.618	0	0	0	7,35%
Bank Nederlandse Gemeenten WL	92.533	0	92.533	0	0	0	7,07%
	<u>103.151</u>	<u>0</u>	<u>103.151</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	

Van de post kredietinstellingen is bovenstaande het kortlopende deel van de langlopende schuld. Voor het overige heeft de SOVON geen kredietfaciliteiten. Alle leningen zijn in 2011 afgelost

2.5 Kortlopende schulden

	2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.5.1 Kredietinstellingen		10.618		25.626
2.5.3 Crediteuren		621.855		1.402.164
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekering				
Loonheffing	1.813.393		1.655.606	
Omzetbelasting	0		2.672	
Premies sociale verzekeringen	<u>869.341</u>		<u>917.299</u>	
		2.682.734		2.575.577
2.5.9 Overige kortlopende schulden				
Vooruit ontvangen subsidies OCW geoormerkt	132.040		92.285	
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	532.771		688.292	
Vakantiegeld	1.208.956		1.326.007	
Accountants- en administratiekosten	20.000		23.800	
Overige	<u>928.376</u>		<u>1.036.055</u>	
		2.822.142		3.166.439
2.5.10 Overlopende passiva				
Overige		<u>2.346.049</u>		<u>2.996.705</u>
		<u>8.483.399</u>		<u>10.166.511</u>

Overzicht van subsidies zonder verrekeningsclausule

	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2011	Geheel uitgevoerd en afgerond in 2011	Nog niet geheel afgerond in 2011
	Kenmerk	Datum				
Syndroom van Down 09/10	2012/2/143439	20-10-2012	6.639,85	6.639,85	☒	☐
Syndroom van Down 10/11	2012/2/244494	19-12-2012	3.547,04	3.547,04	☐	☒
Syndroom van Down 11/12	2012/2/244494	19-12-2012	3.553,92	3.553,92	☐	☒
LGF 2009-2010	BEK-11/32389M	12-08-2011	497.046,74	497.046,74	☐	☒
LGF 2010/2011	BEK-11/52140M	11-11-2011	524.050,04	524.050,04	☐	☒
LGF 2011-2012	BEK-12/1597M	27-01-2012	540.479,10	0,00	☐	☒
Maatsch. Stage 10/11	296061-1	13-12-2010	381.000,00	381.000,00	☒	☐
Maatsch. Stage 11/12	2011/2/236803	21-11-2011	308.460,00	308.460,00	☐	☒
Zorgbudget 2011	2011/2/233803	21-11-2011	723.903,00	723.903,00	☒	☐
Visueel gehand. l.l.	2011/2/236803	21-11-2011	25.200,00	25.200,00	☒	☐
Rebound 2011	2011/2/236803	15-04-2011	296.577,00	296.577,00	☒	☐
Kwaliteit 2010	2010/2/168734	20-12-2010	397.370,73	397.370,73	☒	☐
Kwaliteit 2011	2011/2/200144	20-05-2011	343.844,64	343.844,64	☐	☒
Prest. Convenanten 2011	BEK-2010/82245	22-10-2010	72.000,00	72.000,00	☒	☐
Prest. Convenanten 2012	BEK-2011/54818	20-10-2011	124.000,00	124.000,00	☐	☒
Verhoging prestatie Convenanten 2011	BEK-2010/82245	22-20-2010	24.000,00	24.000,00	☒	☐
Verhoging prestatie Convenanten 2012	BEK-2011/54818	20-10-2011	31.000,00	31.000,00	☒	☐
Eerste opvang vreemdelingen 2011	2011-2-205562	20-06-2011	211.500,00	211.500,00	☒	☐
Passend Onderwijs 2010/2011	2010/2/123854	20-08-2010	145.300,00	145.300,00	☒	☐
Passend Onderwijs 2011/2012	2011/2/217899	22-08-2011	145.870,00	60.779,16	☐	☒
Verrekening uitkeringskosten vo 2011	2011/2/236803	21/11/2011	32.348,47	32.348,47	☒	☐
Vermindering verr. Uitkeringskosten 2011	2010/2/168734	20-12-2010	356.231,05	356.231,05	☒	☐
Personele bekostiging nieuwkomers 2011	2010/2/168734	20-12-2010	209.160,27	209.160,27	☒	☐
Totaal			5.403.081,85	4.777.511,91		

Overzicht van subsidies met verrekeningsclausule OCW

Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Saldo 2010	Ontvangen in 2011	Lasten 2011	Totale kosten 31-12-2011	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
Doorontwikkeling PRO	2010/2/153107	22-11-2010	57.700	46.864	0	46.864	0	0
Innovatie Impuls	2010/2/168734	20-12-2010	18.000	18.000	0	18.000	0	0
Totaal			75.700	64.864	0	64.864	0	0

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Saldo 2010	Ontvangen in 2011	Lasten 2011	Totale kosten 31-12-2011	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
Doorontwikkeling PRO	2011/2/236803	21-11-2011	57.800	0	57.800	11.478	0	46.322
Innovatie Impuls	2010/2/123854	20-08-2010	5.000	0	5.000	2.500	0	2.500
Innovatie impuls	2010/2/168734	20-12-2010	73.000	0	73.000	34.578	14.775	23.647
Innovatie impuls	2010/2/168734	20-12-2010	44.000	0	0	6.242	0	-6.242
Subsidie studieverlof	2010/137/21700	01-10-2010	47.922	27.422	0	23.967	0	3.454
Subsidie studieverlof	2011/2/229371	20-10-2011	106.898	0	106.898	44.541	0	62.357
Totaal			334.621	27.422	242.698	123.306	14.775	132.040

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende verplichting aangegaan ter zake van erfpacht voor de nevenvestiging van osg Willem Blaeu en het Stedelijk Dalton College Alkmaar. Deze verplichtingen worden door de Gemeente Alkmaar vergoed uit het Gemeentelijk Onderhouds- en Huisvestingsplan.

Investerings

Momenteel zijn er geen verplichtingen in het kader van investeringen die nog niet zijn geactiveerd.

Langlopende vordering

In 2008 heeft de SOVON de vordering voor loonheffing, belastingen en vakantiegeld op het ministerie OCW afgeboekt en is daarmee niet opgenomen op de balans. Het betreft een vordering met een oneindig karakter voor een bedrag van € 2,6 miljoen. Dit bedrag wordt slechts bij liquidatie van de stichting bij OCW als vordering opgevoerd, om daarmee voldoende liquide middelen voor de schuldeisers beschikbaar te hebben.

15.6 Toelichting behorende tot staat van baten en lasten

	2011		Begroting 2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen						
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	<u>45.951.973</u>		<u>45.547.439</u>		<u>45.893.261</u>	
		45.951.973		45.547.439		45.893.261
3.1.2 Overige subsidies OCW						
3.1.2.1.1 Geormerkte OCW subsidies	188.169		19.937		132.303	
3.1.2.2.1 Niet-geormerkte OCW subsidies	2.803.844		2.138.475		2.646.311	
3.1.2.3.1 Toerekening investeringsubsidies OCW	<u>170.296</u>		<u>0</u>		<u>173.027</u>	
		3.162.308		2.158.412		2.951.641
		<u>49.114.281</u>		<u>47.705.851</u>		<u>48.844.902</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies						
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	196.447		217.682		263.901	
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	<u>10.603</u>		<u>0</u>		<u>213.881</u>	
		<u>207.050</u>		<u>217.682</u>		<u>477.782</u>
3.4 Baten werk in opdracht van derden						
3.4.1 Contractonderwijs		<u>60.460</u>		<u>201.651</u>		<u>27.666</u>
3.5 Overige baten						
3.5.1 Verhuur	49.671		81.150		63.266	
3.5.2 Detachering personeel	476.085		136.006		335.341	
3.5.3 Schenking	0		0		11.961	
3.5.4 Sponsoring	0		10.000		5.061	
3.5.5 Ouderbijdragen	1.430.577		1.266.893		1.173.616	
3.5.6 Overige	<u>885.013</u>		<u>1.052.330</u>		<u>911.218</u>	
		<u>2.841.345</u>		<u>2.546.379</u>		<u>2.500.463</u>

	2011		Begroting 2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten						
4.1.1 Lonen en salarissen						
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	30.325.698		28.815.696		30.793.994	
4.1.1.2 Sociale lasten	2.846.910		3.272.250		3.272.250	
4.1.1.3 Pensioenpremies	<u>4.038.722</u>		<u>3.796.687</u>		<u>4.046.908</u>	
		37.211.330		35.884.633		38.113.152
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	74.373		19.000		78.816	
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	479.584		291.116		865.891	
4.1.2.3 Overig	<u>872.384</u>		<u>909.550</u>		<u>1.017.086</u>	
		1.426.340		1.219.666		1.961.793
4.1.3 Af: uitkeringen		<u>187.238</u>		<u>0</u>		<u>265.629</u>
		<u>38.450.432</u>		<u>37.104.299</u>		<u>39.809.317</u>

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2011 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie 797 (was 820 in 2010)

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Is er een bezoldiging van de bestuurders Ja

Is er een bezoldiging van de toezichthouders Nee

	Duur arbeidsovereenkomst/werkzaamheden	Duur arbeidsovereenkomst/werkzaamheden	Ingangsdatum dienstverband	Taakomvang	Dienstbetrekking (D) of op Interimbasis (I)	Periodiek betaalde beloningen/gratificatie	Bonus betalingen/gratificatie	Ontv. pensioenbijdrage/bel. Betaalbaar op term.	Uitk. Beëindiging v/h/ dienstverband
Bestuurders	vanaf	Tot		FTE	D of I	2011	2011	2011	2011
R.A. Gase	n.v.t.	n.v.t.	01-01-2011	0.8	D	147.814,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal						147.814,00			

De bezoldiging van de Voorzitter van het College van Bestuur is (inclusief werkgeverlasten) tevens opgenomen in deze jaarrekening. Het totaalbedrag van de declaraties van de voorzitter van het College van Bestuur de heer dr. R.A. Gase is in 2011 € 2.862,24.

Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens

De stichting heeft geen werknemer met een salaris hoger dan de ondergrens voor de WOPT.

	2011		Begroting 2011		2010	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële activa						
4.2.1 Immateriële vaste activa		22.148		22.516		15.353
4.2.2 Materiële vaste activa		<u>1.536.737</u>		<u>1.542.279</u>		<u>1.528.082</u>
		<u>1.558.885</u>		<u>1.564.795</u>		<u>1.543.435</u>
4.3 Huisvestingslasten						
4.3.1 Huur		359.001		266.489		379.544
4.3.2 Verzekeringen		161		0		315
4.3.3 Onderhoud		468.843		467.098		538.787
4.3.4 Energie en water		761.017		733.065		965.009
4.3.5 Schoonmaakkosten		1.098.068		1.065.015		1.122.948
4.3.6 Heffingen		33.436		51.950		40.420
4.3.7 Overige		<u>208.086</u>		<u>116.823</u>		<u>312.691</u>
		<u>2.928.613</u>		<u>2.700.440</u>		<u>3.359.713</u>
4.4 Overige lasten						
4.4.1 Administratie- en beheerslasten		1.278.078		1.261.434		1.375.273
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen		3.875.270		3.835.928		3.866.313
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen		0		0		0
4.4.4 Overige		<u>3.781.655</u>		<u>4.956.083</u>		<u>3.496.367</u>
		<u>8.935.004</u>		<u>10.053.445</u>		<u>8.737.952</u>
5 Financiële baten en lasten						
5.1 Rentebaten		128.732		63.672		42.074
5.5 Rentelasten		<u>86.153</u>		<u>4.921</u>		<u>13.598</u>
		<u>42.579</u>		<u>58.751</u>		<u>28.476</u>

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van KPMG accountants zijn ten laste gebracht van de stichting, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW:

	KPMG Accountants NV	Overigen	Totaal kosten
Onderzoek naar de jaarrekening	49.512	0	49.512
Controle van de bekostigingsgegevens van het VMC	<u>1.085</u>	<u>2.561</u>	<u>3.646</u>
Totaal	<u>50.597</u>	<u>0</u>	<u>53.158</u>

Alkmaar, 27 april 2012
Het College van Bestuur

dr. R.A. Gase
Voorzitter College van Bestuur

Raad van Toezicht
L.A. Pannekeet

M. de Rijke-Roest

dr. J. Talsma

mr. A. J. van Keen

drs. K.W. Hau RA

16. Overige gegevens

16.1 Controleverklaring

De controleverklaring over dit jaarverslag en jaarrekening is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord te Alkmaar gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bevoegd gezag is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bevoegd gezag is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 18, derde lid van het Bekostigingsbesluit W.V.O. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bevoegd gezag van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel omtrent getrouwheid

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2011 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:393 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 27 april 2012

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

P.W.D. Venhoeven

16.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Als gevolg van de Wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling. Het positieve resultaat van het verslagjaar 2011 van € 392.781 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen volgens de verdeling in bijlage C2.

16.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich tot nu toe geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de Stichting.

16.4 Samenwerkingsverbanden VO/BVE en overige instellingen

De stichting heeft een samenwerkingsverband met een andere onderwijsinstelling in de regio. In overeenstemming met het Besluit samenwerking VO-BVE wordt hierover gerapporteerd. Per peildatum volgen de volgende aantallen leerlingen per brinnummer elders onderwijs:

Brinnummer	Schoolnaam	aantal leerlingen 2011	aantal leerlingen 2010	Volgt onderwijs bij
01XF	osg Willem Blaeu	19	13	Horizon College te Alkmaar
16ST	Berger Scholengemeenschap	13	18	Horizon College te Alkmaar
17DD	rsg Wiringherlant	8	4	ROC Kop van Noord Holland
19ZQ	Stedelijk Dalton College Alkmaar	6	5	Horizon College te Alkmaar
19ZX	Huygens College	12	16	Horizon College te Alkmaar
20AA	Murmellius Gymnasium	0	0	Horizon College te Alkmaar

Bijlage C2 Bestemming van het exploitatiesaldo

osg Willem Blaeu		
ten laste van	Algemene reserve	-437.848
ten laste van	Reserve verbouwing	-65.442
		<u>-503.290</u>
De Polsstok		
ten laste van	Algemene reserve	-72.628
ten laste van	Reserve inbreng inventaris	-12.260
		<u>-84.888</u>
Berger Scholengemeenschap		
ten laste van	Algemene reserve	-203.304
		<u>-203.304</u>
rsg Wiringherlant		
ten laste van	Algemene reserve	-124.049
	Reserve nieuwbouw	0
ten laste van	Reserve verbouwing	-12.353
		<u>-136.402</u>
Rein Abrahamseschool		
ten laste van	Algemene reserve	-75.757
		<u>-75.757</u>
Stedelijk Dalton College		
ten gunste van	Algemene reserve	180.234
ten laste van	Reserve verbouwing	-40.908
		<u>139.326</u>
Huygens College		
ten gunste van	Algemene reserve	341.126
ten laste van	Reserve mediatheek	-3.554
		<u>337.572</u>
Van der Meij College		
ten gunste van	Algemene reserve	191.905
		<u>191.905</u>
Murmellius Gymnasium		
ten laste van	Algemene reserve	-47.867
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-2.878
		<u>-50.745</u>
BMO		
ten gunste van	Algemene reserve	29.742
ten laste van	Reserve inbreng inventaris	-75
		<u>-29.817</u>
Bovenschools		
ten laste van	Reserve Pers. Bestuur	-973.728
ten gunste van	Algemene reserve	696.253
ten gunste van	Risicofonds Vervangingen	153.464
Ten gunste van	Risicofonds Bapo	27.352
ten gunste van	Risicofonds uitkeringen	178.838
ten gunste van	Risicofonds Overige	728.634
		<u>808.180</u>
Geconsolideerd		
ten gunste van	Algemene reserve	418.325
ten laste van	Reserve verbouwing	-118.704
ten laste van	Reserve inbreng inventaris	-12.335
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-2.878
ten laste van	Reserve personeel bestuur	-973.728
ten laste van	Reserve mediatheek	-3.554
ten laste van	Reserve overige	-1.111.199
ten gunste van	Risicofonds Vervangingen	153.464
ten gunste van	Risicofonds Bapo	27.352
ten gunste van	Risicofonds uitkeringen	176.305
ten gunste van	Risicofonds overige	728.534
ten gunste van	Reserve personeel	1.085.655
totaal		392.781